

Johann Klein von August Magnus Fecht

Disputatio Iuridica De Favore Matrimonii In Mitigandis Poenis

Rostochii: Weplingius, 1695

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn746235550>

Druck Freier Zugang

DISPUTATIO JURIDICA
^{DB}
FAVORE MA-
TRIMONII

IN
MITIGANDIS POENIS.

^{Von}
Belinderer Bestrafung

^{zu}
Ehren dem Heil. Ehestand.

^{QVAM}
AUXILIANTE DIVINI NUMINIS GRATIA

^{AC}
INDULTU AMPLISS. ICTORUM ORDINIS
IN PERILLUSTRI ACAD. ROSTOCH.

PRÆSIDE
EXCELLENTISSIMO CELEBERRIMOQUE ICTO.

DN. JOHANNES KLEINIO.

J. U. D. ET PROF. PANDECTARUM PUBL. NEC NON
CONSIST. MEGAPOLIT. H. A. DIRECTORE,

DN. MOECENATE AC PRÆCEPTORE ÆTERNO
OBSEQUII CULTU PROSEQUENDO & DEFENERANDO,

SOLENNI AC PLACIDO ERUDITORUM EXAMINI

DIE XII. OCTOBRIIS A. O. R. MDCCXCV.

IN AUDITORIO MAJORI

Subjicit

AUTHOR

AUGUSTUS MAGNUS FECHT.

BADA-DVRLACENSIS MARCHICVS.

ROSTOCHII, Typis JCH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

Differ tare bonum est, multum nam proficit illud
Ulus dum maneat, Rixaque deficiat.

Disputat indoctus de re, nec percipit illam,

Disputat & nescit quid vè Legista velit:

Est Genus & Miserum phalerata quòd induit ora,

Ostendens fumum, prætereaque nihil.

Sed Tu, mi FECHTI, quando impallescere chartis

Hactenus & iustum discere perplacuit:

Omne feres punctum, laudandus pulpita scandes;

Et Patriæ Charus, Principibusque Viris.

Benev: Ergò inter occupationes posuit

ALB. WILLEBRAND D. Prof. Jur. Ducal. Ordin.

Scilicet in Natis virtus est alma Parentum;

Nec gignit volucrem blanda columba feram

Deque bono bonus est, de forti fortis, inerte

Surgit iners, procul haud arbore poma cadunt!

In studiis Themidos Tibi, sic Clarissime Fecheti;

Afflicta haud unquam cura molesta fuit;

Proruis, ingentique animus sese indole prodit,

Tunc quoque, cum mens est scribere digna Viro.

Fac plausu de te doctus quo gaudeat Orbis,

E nato Magnum concipiatque Patrem.

Bini: hisce Clarissimo Dn. Auctori, Magni Parentis amulo

filio, Auctori suo insigniter industrio, cum omni-

gena prosperitatis voto, sincerum testatur affectum

PRÆSES.

Cui favet ingenium, favet & fortuna sub arte,

Ejus sic operam lausque favorque beant.

Eja Tibi, FECHTI, sic hæc ad vota moventur,

Ut studiis jam jam stent sua jura Tuis.

Moribus es facilis, genio sic artis amante,

Leges ut nostras non sine laude scias,

Augeat inde favor sese spectabilis in Te,

Olim quòd faveant mensa thorusq; Tibi.

His Nobilissimo DN. Respondenti Amico suo suavissimo,

gratulatur, ac perennatorem felicitatem precatur

JOHANNES JOACHIMUS SCHOEPPFERUS, D

Culmina

Culmine qui juris cum laude attingere quærit, Sic Patri Magno solamen, sic & honori,
Ex omni juris parte beatus homo.

Is leges omni sedulitate colit,
Hoc dudum peragis, Enchiri, spes Magna Parentis

Ausibus egregiis te studuisse iuvat.
Ingenii documenta tui nunc produs acuti
In Cathedrâ juris. Gratulor ergo Tibi,
Maeste! Tibi quondam magnos gratabor honores
Quos animi dotes promeruerunt tui.

*Nobilissimo ac Clarissimo Dn. Auditori,
Amico suo Charissimo hisce gratulatur*

JOHANNES ERNESTUS SCHAPPE,
Med. D. & Prof. Ducalis Publ.

Viderat ad Varnum Eusebii jam stare cathedra
Fechtiadem, & magni Præfulis esse loco.

Nunc Jesuita mihi Goliathi spicula Papæ
Objice, & Aufonii fulmina montis, ait?

Papæ Viro num major erit? tela adspice usurique,
Fechtiæ est Victor, victus & alter erit.

Reliquias spoliis, summa de laude Parentis
Participans Natus, fertque refertque sui:

Integra quando thori, quæ dudum Curia Papæ
Concilio arat, ovans jura sacra facit.

Sic Pater & Natus pugnant, vincuntque, probantes,
Qmina, quæ condunt Nomina Fechtiadis!

Theologo non de nostra modo Univer-
sitate, sed tota D. N. J. C. Ecclesiâ im-

meritaliter merito, de Filio per Pater-
narum Virtutum vestigia, ad Pater-

norum Honorum fastigia felicissimis
contendenti passibus, & Filio de san-

torum meritorum Parente, sua erga
Nomen Fechtianum observantia pro-

mas modo ducturus lineas, gratulari
voluit debuit

J. G. MÖLLERUS, P.P.

Magna Tuis, Fechtii studiis laus additur artis,
Dum quæ sunt mentis, jam bona quæque

paris.

Ingenio promptus, sollers animoque Sagaci,
Si quæ sunt juris, fata reclusa tenes.

Satque Tui magni doctoris verba notasti,
Virtutem legis quæ Tibi jure dabant.

Nunc gazas aperis, nunc quis sit census eorum,
Quæ collegisti, proposuisse iuvat.

Eja Tuis captis aspiret forsque favorque
Et Deus atque homines sint in amore Tui.

*Sic Patri Magno solamen, sic & honori,
Ex omni juris parte beatus homo.
Sic optimi Patris Filio, Nob. Dn. Fecht-
io, Amico suo perquam dilato,
gratulari voluit*

JOACH. OTTO, Redt. Sch. Roßk. /

So geh mein herzgens - Fecht
leg ab der Weisheit Proben

Darin mit gross m Zleiß du dich so sehr geübt;
Es wird beim conduit auch Momus müssen loben
Die mit sehr wol bekant / als der dich herzlich
liebt.

Ein jeder ruffet Glück / er hats gemacht recht
Reiß glücklich / lerne wol: **So geh mein
herzgens - Fecht.**

Mit diesen wenigen hat seinem liebsten Her-
zens - Freunde / so wol zur rühmlichst abge-
legten Probe / als auch zur glücklichen
Reise / sein Herz mit Glückwünschender
Feber eröffnen wollen

JOHANN. CHRISTOPH. JAUCH.

Quid profit cathedram non raro ascendere
doctam,

Exemplo, Fechtii, res patet ista tuo.

Præstas te forte, referant certamina Laurum

Et Tibi certanti digna brabeia sient,

Benevole gratulationis frater
niq. affectus ergo seribesbas.

LEONH. GEORG von Sideroggen.

Nob. Luneb.

Des Grossen Fechten Sohn soll ich
die Schuld aberagen

Dem/ der mit munrem Zleiß des Fleißes
Früchte zeigt.

Sein scharffer Sinn und wiß wird schon
den Preis erlagen!

Den bey gefährter Welt **W**ill **W**ill allbereits
erreicht.

Copenh. Dieses wenige hat dem Heren Authori
den 2. Sept. als seinem vertrautsten Herzgens Freund
und Bruder aus schuldiger Freundschaft
A. 91. Pflicht übersenden sollen dessen so wohl
abwesend als gegenwärtig getreu erge-
benster

ALBERTUS JOAC. AKRAKEVIZ.

Nob. Megap.

(1)

ADJUVANTE DEO.

CAPUT I.

Exhibens

*Generalia circum mitigationem poenarum
favore matrimonii.*

SUMMARIA.

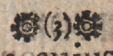
Num. 1. & 2. Præmittitur quæstio præjudicialis: An Magistratui liceat poenam à Lege præscriptam pro circumstantiarum varietate minuere? 3. Non intelligitur per Magistratum in quæst. (1) Summus Princeps. Cujus ratio annexitur. 4. Exemplum sistitur. 5. 6. Rationes aliæ adduntur. 7. Neque (3) alii Imperii Status hodie Jure regali vi superioritatis territorialis gaudentes intelliguntur. 8. 9. Rationes suppeditantur. 10. Sed intelligitur per Magistratum inferiori judex, qui in criminalibus causis de jure respondere ac delinquentibus poenam ordinariam definire potest. 11. Per poenam in Qu, non intelligitur illa, quæ Jure Divino, sed quæ Jure humano est dictata. 12. Cujus ratio datur. 13. & Exemplum adjicitur. 14. Rationis ratio sistitur. 15. Ejusdemque exemplum in Henrico IV. Magno Galliarum Rege adducitur & asseritur, magistratui inferiori circa poenam Jure Divino præscriptam nullum competere mitigandi arbitrium. 16. Non intelliguntur poenæ civiles, sed criminales. 17. Ratio ejusdem; quæ duobus corroboratur exemplis. 18. Ratio altera, ejusque exemplum. 19. & 20. Concluditur, Magistratui inferiori arbitrium poenas mitigandi arbitrarias non tamen uniformes & taxativas competere. Modo justa adfit mitigandi causa. 21. 22. & 23. Probatur expressis juris textibus & variis rationibus. 24. 25. Illustratur exemplis. 26. 27. 28. & 29. Annexuntur aliæ rationes & auctoritate Const. Crim. Car. V. stabiliuntur. 30. Referuntur argumenta contraria. 31. Ad quæ respondetur, judici poenam uniformem & certam mitigare non licere. 32. Quænam dicatur uniformis, explicatur. 33. 34. 35. Rationes suppeditantur. 36. Exemplis declaratur, in arbitrariis judici fas esse poenam ordinariam justâ ex causa mitigare. 37. Et quidem (1) in poenâ rapinæ, quæ est gladii & occisi cadaveris rotæ impositio. 38. Quæ casu hæc mitigari possit, exponitur. 39. (2.) Poenæ simplicis adulterii tam in, quam extra Saxoniam. 40. 41. ad 47. Quibus casibus eadem mitigatur. 48. Alia proponitur quæstio præliminaris: An judex teneatur causam mitigandi in sententiâ exprimere? 49. Judex regulariter causam decidendi inserere non tenetur. Ratio. 50. Ab hac

A

❁ (2) ❁

hâc sententiâ recedere videtur Brunnem. 51. Affirmatur proposita quæst. 52. Sufficit hoc tamen casu in genere causam expressisse. 53. Utilitius in Praxi est, quæries favore matrimonii pœna mitigatur, in specie addi sententiâ: Zu Ehren dem H. H. E. H. 54. Sequitur ultima Q. prælim. An judici fas sit post sententiam ab extraneo iudice latam, pœnam in sententiâ expressam mitigare? 55. Affirmatur, positis tamen terminis habilibus. 56. 57. De causis in genere pœnam mitigantibus agitur remissivè. 58. Q. Num favore matrimonii Iudex hic pœnam mitigare possit? 59. Proponuntur exempla nupturientibus certa præmia distribuentium. 60. Exhibetur maximus matrimonii favor hoc & seqq. numeris. 61. ad 70. Adducuntur pœnæ cœlibatus. 70. Ad fin. Quisnam in aliis Juris articulis matrimonii favor sit, adjicitur, & expedire Reipubl. ob pœnæ rigorem matrimonium non facillè dirimi aut impediri, annectitur.

1. **D**E mitigatione pœnarum favore matrimonii hâc Dissertatione acturi, eâdemque exhibituri casus; in quibus judici omninò integrum est, tam ratione matrimonii demum *contrahendi*, quam jam tum *contracti* delinquentibus lege determinatam, si non *in totum*, certè tamen *tantum* remittere pœnam, operæ utique pretium facturi videmur, si missâ descriptione, quæ ex antecedaneis facillè lineis formari poterit, posthabitâque nominum, quorum sensus nerrini non obvius est, in Rubro occurrentium accuratiori examine, hoc capite primo præliminarem ac in hâc materiâ præjudicalem enumerandam præmisserimus quæstionem: *An Magistratui etiam competat facultas determinatam à Lege pœnam pro circumstantiarum qualitate minuendi?* Laterem enim utique lavare videremur, monstraturi favore matrimonii promeritam delinquentibus in certis delictorum speciebus mitigari pœnam, si judici pœnam alicujus delicti ordinariam minuere, inque mitiorem quandam pœnam commutare ullâ ex causâ fas sit minimè. Quò autem in hâc variis Doctorum dissensionibus nobilitatâ quæstione feliciter decidendâ distinctius procedamus.
3. Præsupponimus (1.) per Magistratum nos hîc neutiquam intelligere *Summum Principem* & qui *τὸ νόμον* habet: cum enim majestate gaudens pœnam *jure humano* dictatam remittere ex causâ, deq; eâ dispensare possit *L. 27. in fin. pr. ff. de pœn. Carpzov. in Pr. Crim. qu.*

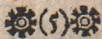

qu. Tro. n. 8. seqq. *Mev. P. 7. D. 407. n. 2.* cujus exemplum in poenâ poly. 4.
 gamiæ hodiè ad ductum *C. C. C. Art. 121. capitali*, à quâ necon-
 jugis innocenti quidem intercessio Bygamum vel Polygamum
 liberat, vid. *Illustr. Stryk. in Not. ad Brunnem. Jus Eccl. L. 2. c. 16. n. 2. inib;*
all. Dan. Moller. ad Const. Elect. 20. P. 4. n. 4. conf. Diss. D. Balthasaris de
Nupt. c. 2. §. 1. n. III. conspicuum est: (Competit quippe Principi jure S.
 regaliū ex communiōi Jctorum ac Politicorum sententiâ, jus
 aggratiandi *Farinac. in Pr. Crim. L. 1. qu. 6. n. 2. Peregrin. de Jure Fis-*
ci. L. 5. T. 1. n. 1. Bodin. L. 1. de repl. c. 10. n. 164. vid. L. 4. & L. 31. ff. de
pœn. junctâ L. 2. C. de bon. damnat.) poenam Legis 3. *C. de Crim. 6.*
sacrileg. certo certius promereremur, si quod minus est, puta poenæ
 mitigationem, summo Principi sustineremus denegare aut sal-
 tem in dubium vocare *vid. d. L. 3. & arg. S. utriusque religionis ma-*
gistratus A. 5. Instram. Pac. Osnabr. verb. neque docendo disputando & c.
dubiam faciat Gen. Dn. à. Rhetz. in Instit. Jur. publ. L. 1. T. 1. §. 45.
& 80. (seq.) Et cum (2) non solus Imperator, sed & ipsô in. 7.
 feriores Principes, Duces, Comites, Barones & Civitates
 Imperiales, ceu Imperii Status jure Regalium hodiè gaudeant vi
 superioritatis territorialis *Sixtin. de Regal. L. 2. c. 4. Ruiger. Ruland.*
de Commiss. L. 3. c. 4. n. 41. Arum. ad A. B. pref. p. 18. Steph. de Idict. L. 2.
P. 1. c. 7. & Paurmeister. de Jurisdic. L. 2. c. fin. sicque consequen- 8.
 ter æquè ac Imperator in suis territoriis, in quibus vigore dictæ
 superioritatis territorialis tantum possunt, quantum ipse Impe-
 rator in Imperio §. gaudeant. 2. *Art. 7. Instr. Pac. Osnabr. Magnif. Dn.*
Prases in Not. ad Lauserb. Comp. Jur. Tit. de Const. princip. verb. qui
LL. ferre possunt Gail. de P. P. L. 1. c. 16. n. 10. Schrader. de feud. P. 9. Pr. Sect.
10. n. 36. Waremund. ab Ebrenberg. de Subsid. regn. c. 15. n. 15. jus ag-
 gratiandi exercere, poenamque justâ ex causâ planè sonti remit-
 tere valeant *Theoder. in Colleg. Crim. Diss. 10. th. 7. lit. B. Mev. P. 7.*
D. 407. n. 3. III. Czov. Pr. Crim. P. 3. q. 150. n. 21 adeò, ut ne Imperator 9.
 quidem de subditis statuū Imperii eo intuitu quicquam statu-
 ere possit aut velit per §. 27. *in fin Capital. Leopold, verb. gewehren*
lassen & S. 26. capit. Joseph. S. 26. Rhet. in Inst. Jur. publ. L. 2. T. 7.

A2

§. 7. per

- §. 7. per tot. formatam quæstionem de illis quoque accipi no-
lumus, ne in Domitianam abeat.
10. Sed (3) per Magistratum intelligimus in hâc quæstione in-
feriorem Magistratum & judicem, cui in Criminalibus causis
de jure respondendi & supplicia adversus reos juxta Leges, sta-
tuta & consuetudines decernendi competit facultas, *vid. Czov. p. 3.*
q. 142. n. 38. Mev. p. 7. D. 107. n. 6. & ad Jus. Lub. L. 4. Tit. 15. A. 1. n.
fin. Philipp. in pr. Inst. L. Eccl. 18. n. 3.
11. (4.) Præsupponimus in hâc quæstione non agi de mitiga-
tione pænæ Jure Divino morali fontibus dictatæ & præscri-
ptæ, sed de pænâ duntaxat vel Lege humanâ vel certâ consuetu-
dine introductâ. Sicuti enim ne summo quidem Principi jus
dispensandi in illis competit pœnis, *Illustr. Rhet. in J. P. L. 2. Tit. 7. §.*
8. ubi pie adducit textum Lev. 18. v. 25. 1. Reg. v. 31. seqq. & proverb.
Salom. 17. v. 15. Illustr. Stryk. ad §. 1. J. de J. & J. de Hopp. ad pr. J. eod. voce
ubique in fin. & ad §. 6. J. de J. N. G. & C. verb. sine exemplo. adeo ut rea-
cte docente cum præallegatis Schulzio in Synops. Inst. Tit. de publ.
jud. lit. o. Eckholt. in Comment. ff. ad tit. ad L. Corn. de ficcar §. 6. &
13. *Gail. 2. O. 100. n. 9.* Principes in homicidio doloso salvâ conscientiam
mortis pœnam mitigare & in leviolem convertere non valeant
Conf. Exc. D. Willebrand. in Diss. de Homicid. impun. in præf. & Mæd. Ven. D.
14. *Osland. in Theol. Cas. p. 37.* cum in illâ pænâ personarum ratio haberi
haud possit, quæ in decernentis arbitrio non est, deq; alieno largiri
videantur Principes, teste *Zeppero de LL. Mosaic L. 5. c. 7. p. 709.* qui
circa pœnam Jure divino Morali dictatâ jus dispensandi usurpant
15. *Bodinus L. 1. de republ. c. 50,* imitaturi potius pium exemplum
Henrici IV. Magni Regis Galliarum, qui rogatus, ut pænæ pro-
meritæ alicui delinquenti gratiam faceret, respondisse fertur: Je
ne veux pas pour l'amour de vous charger sur moy ce mal heu-
reux crime, dont il me faudroit un jour rendre compte devant
Dieu. Et postea conversus ad Parlamenti Deputatos: Faites
justice; referente *Authore d'utile & salutaire avis au Roy p. 20.* Ita
multo minus inferiori Magistratui hic mitigandi competit arbi-
trium.

(5.) Præsupponimus, nec hanc quæstionem ad pœnas Civiles, 16. quæ ad privatam læsi tendunt interesse, sed ad pœnas pertinere Criminales, publicam vindictam respicientes. Sicuti enim in illis 17. justitia obtinet commutativa, omni personarum exulante respectu, cujus exemplum occurrit in pecuniariâ furti manifesti & nec manifesti pœnâ §. 5. *J. de obl. qua ex delict. vid. Hopp. in Exam. Inst. qu. 11. Tit. de J. & J. in Comm. ad pr. J. de J. & J. junct. Franzk. ad ff. Tit. de J. & J.* Ubi in pœnâ Legis Aquiliæ aliud adducit exemplum: Ita in his contra Distributiva sibi locum vindicat, cujus exemplum in pœnâ 18. modernâ furti criminali tradunt communiter Doctores, suspendii pœnam in Nobile in arbitrariam convertentes. *vid. Stryk. in Not. ad pr. J. de J. & J. inib. Hopp. Farinac. Oper. Crim. P. 3. q. 98. n. 120. & Lim. n. de J. P. L. 6. c. 4. n. 55.* Quamquam quoad personam Nobilis dissentiat *Philipp. in Us. pr. Inst. Eccl. 1. cum inibi all. benignior tamen ad huc Fabrô de Arena Dec. Crim. 25. Et Guttierrezio L. 4. Pr. quæst. c. 15. n. 20. & c. 16. n. 18.* Nobiles ob furtum in altius patibulum suspendendos esse autumantibus. Et de hisce uniformibus & taxativis pœnis aliis ex audio Jctos, statuentes, non nisi in pœnis arbitrariis & ex 19. qualitate personarum, aliisque circumstantiis per judicem distinguendis, judici mitigandi competere facultatem. *vid. Philipp. in Us. Pr. J. Eccl. 1. 2. cum plenâ manu inibi. all. Sin Eccl. 29. §. 2. conf. Mev. P. 7. Dec. 407. n. 15.*

Quibus præmissis, jam concludo: In inferiori Magistratu pœnam arbitrariam justis ex causis utique competere mitigandi ac minuendi arbitrium. Quod probo, quia (1) Leges expressè judici permittunt pro qualitate ac circumstantiarum differentiâ, quæ in L. 16. §. 1. ff. 21. de pœn. graphicè delineantur, modò graviolem, modò leviolem pœnam statuere. *Vid. L. 33. §. 9. ff. de pœn. & notabilem L. 11. pr. ff. junct. et L. 16. §. 1. & fin. ff. GL 5. §. fin. eod.* Ex quibus & similibus juris textibus rectè infert *Mevius ad J. Lub. L. 4. Tit. 15. Art. 1. n. 10.* Si judex prohiberetur justâ ex causâ in sententiando ab ordinaria pœnâ recedere, frustra in Legibus expressas videri pœnæ minuendæ

- nuendæ rationes, simulqve removeri summè necessariam in Legibus pœnalibus interpretationem. *jung. Natl. Consil. 129. n. 4. Heig. P. 2. q. 22. n. 34. Mev. P. 7. D. 407. n. 8. ibiq. cit. Tiragvell. cum pœnales etiam Leges scire, non sit verba earum tenere, sed vim & efficaciam. L. 17. ff. de LL. Illustr. Stryk. in Praef. ad Academ. Medit. Rhet. jung. Rbet. in hisce Medit. Dissert. 1. ad Proœm. tb. 7. & D. 2. tb. 9. Thabor. in Barbof. Lib. 3. c. 19. Axiom. 1. in ibiq. citat. Ziegler. in Dicast. Concl. 26. §.*
23. 18. (2.) Quia delicta non iisdem semper qualitatibus & circumstantiis committuntur, ex quibus tamen ipsum qualificatur delictum, ita, ut quandoque fiat excusabilius, quandoque verò odiosius, per notab. cap. sicut. dignum. in pr. X. de homicid. L. Gracchus C.
24. ad L. Jul. de Adult. Sic, licet per supra notata pœna bygamia hodie sit gladius, remittitur tamen ultimum supplicium, si bygamus à conjuge suâ malitiosè desertus, ad alia advolaverit vota, delationis qualitate & circumstantiâ judici facultatem concedente, gladii pœnam mitigandi & in extraordinariam carceris vel relegationis convertendi. *vid. Czov. Pr. Crim. P. 2. qu. 66. n. 60. seqq. in ibiq. cit. jung. Magnif. Dn D. Schœpffer. in Synops. ad L. Jul. de Adult. Contra adaugetur ordinaria gladii pœna in homicidio ex occisi, sæpe etiam loci qualitate, cuius exemplum exhibet in personâ Ecclesiasticâ in loco sacro occisa Philipp. in Us. Pr. Inst. Eccl. 17. quo in casu Scabini Lipsientes Anno. 1612. reo ignominiosè ad supplicii*
26. locum tracto, rotæ pœnam dictictarunt. Cum verò omnes delicti qualitates Legibus complecti non liceat *arg. L. 4. ff. de Praef. verb. & L. 12. cum seq. ff. de LL. Menoch. de A. J. 2. proœm. n. 2. seqq. neque tamen id propter eas negligere fas sit, L. 16. §. 1. ff. de pœn. utique religiosi ac prudentis judicis arbitrio hîc locus dari debet, ne gravior vel mitior pœna, quam par est, irrogetur, justaque proportio inter pœnam & delictum, cui illa commensurari debet L. 11. pr. ff. de pœn. religiosè oblervetur L. Sancimus C. de pœn. minimâ*
27. circumstantiâ Legis pœnalis applicationem variante, : in quam rem apposite scribit *Tholos. in Reg. Crim. 1. Vol. Comm. citatus à Farinacio in Pr. Cr. L. 1. Tit. 1. q. 17. n. 9. & Czovio in Pr. Crim. P. 3. q. 142. n. 19.*

§(7)§

n. 29. Cum in Criminalibus certa doctrina dari non possit, pœnarumque constitutio ex quantitate rei delinquentis & delictorum circumstantiis pendeat, idèd pœnæ determinationem optimo jure judicis prudentia ac discretioni relinqui. Accedit (3.) quod non unis in locis Constitutio Criminalis Caroli V. Criminalem dicturo sententiam arbitrium tribuat, pœnam alias Lege definitam pro ratione circumstantiarum, facti qvalitate, personarumque conditione immutandi ac mitigandi vid. Art. 160. 159. 167. 172. 109. & passim. Quodq; (4.) pars administrationis justitiæ sit rigidior pro admitti qvalitate pœnam mitigare, adeò ut rectè monente *Mev. p. 7. D. 407. n. 11.* jurisdictionem Criminalem tollere vel saltem impedire videatur, qui arbitrandi facultatem judici criminali restringit vel denegat: Et huic, ceu non communiori duntaxat; sed & veriori sententiæ patrocinantur *Mev. ad J. Lub. supr. all. loc. in f. Philipp. in Us. Pr. Inst. Eccl. 18. Czov. Pr. Crim. P. 3. q. 142. n. 22. seqq. Farinac. Pr. Crim. L. 2. T. 3. qu. 17. Tiraquell. in Tr. de pœn. temperand in prafat. Mysing. Cent. 2. O. 30. aliiqve ab his citati.* Cui nil quidquam adversantur vulgatæ Juris Regulæ: Quod in delictis, præprimis enormibus judici conveniat uti severitate & non benignitate, per *L. 28. §. 15. ff. de pœn. c. ut Clericorum X. de vit. & honest. Cleric.* Neqve lege clementiorem esse eundem oporteat *Nov. 82. c. oportet. 10. L. 1. §. 1. in f. ff. ad Sctum Turpill. L. 14. C. de pœn.* utpote cujus est, non de legibus, sed secundum Leges judicare *c. 3. Dist. 4.* ceteroquin eandem incursum pœnam, quam delinquens ipse merebatur *L. 3. in fin. C. ne sanct. baptis. reit.* una cum infamiæ labe aliâqve extraordinariâ coercitione per *L. notabilem 8. §. 2. C. ad L. Jul. de vi publ.* Nam hæ & similes juris regulæ nil evincunt aliud, quam quod judici haud liceat sine justâ probabili ac sufficienti causâ à pœnâ jure determinatâ recedere, eamqve mitigare; unde tamen infelicitè ab adversæ sententiæ Patronis infertur: Ergò nec judici dari facultatem, ubi justa & probabilis existit causa criminisq;

polina Art n6. gladio puniri, exqve receptâ in plerisque locis consuetudine ipsorum cadavera rotæ imponi. *Czov. Pr. Crim. q. 90. n. 12. & P. 4 C. 35. D. 1. Mev. ad Jus. Lub. L. 4. Tit. 2. A. 1. n. 8. Hopp. in. e. M. adpr. J. de bon. rapt.* Quam tamen pœnam judicem mitigare & in extraordinariam fustigationis cum perpetuâ relegatione convertere posse illo casu, quo prædator in viâ publicâ illum spoliat, à quo prius deprædatus erat, docet, rationibusqve & præjudicio confirmat *Czov. Pr. Cr. P. 2. qu. 91. n. 36. seqq.* Sic extra omnem dubitationis aleam positum est, ordinariam adulterii simplicis, cum solutus cum conjugatâ rem habuerit, pœnam, Jure Saxonico gladii soluto æqvè ac conjugatâ imponi vid. *Czov. Pr. Cr. q. 53. n. 41. & q. 54. n. 31. seqq.* Extra Saxoniam verò solutum plerumqve capite plecti conjugatamqve fustigari *Hopp. in U. M. ad Tit. de publ. jud. S. 4. ibique Illustr. Stryk. jung. Brunn. in Process. Inquis. c. 9. n. 30. & Magnif. Schöpffer. in Synops. ff. ad Tit. ad L. J. de Adult. n. 23. Ast* pœnam hanc ordinariam judicem posse variis ex causis mitigare æqvè indubium est: Sic (1) mutatur in Saxoniam in extraordinariam fustigationis, si solutus concumbat cum uxore meretricio more vivente *Heig. p. 2. q. 29. n. 77. Joach. à Beust. de jure Connub. c. 19. Berlich. p. 4. Concl. 27. n. 88. Czov. p. 2. qu. 75. n. 24.* quod in aliis etiam obtinet locis, in quibus cæteroqve solutus capite plectitur. Hoc tamen casu & uxor, & qui primâ vice cum ipsâ rem habuit, ordinariâ pœnâ afficiendi sunt, *Brunn. in process. Inquis. c. 9. n. 38.* (2) Sic mitius punitur fœmina pœnaqve gladii in Saxoniam mitigatur, si à marito sit deserta sicqve cum ipso concumberenon potuit. Hoc enim casu desertam in Saxoniam tantum relegari variis præjudiciis confirmat *Czov. p. 2. qu. 58. n. 23.* extra Saxoniam verò ultra carcerem judex haud procedet. Idem juris est, si maritus Uxori debitum conjugale præstare noluerit. Hoc enim itidem casu ordinaria gladii pœna in Saxoniam in extraordinariam fustigationis cum perpetuâ relegatione, extra Saxoniam

B verò

- verò in relegationis pœnam mutabitur *vid. Czov. P. 2. qv*
^{61. n. 21. seqq.}
 44. ob impotentiam artibus magicis ligatus debitum conjugale uxori non potuit præstare. Nam & hoc casu proximè dictam pœnam iudex adulteræ, non verò ordinariam dictabit
^{Czov. P. 2. q. 61. n. 19. seqq.}
 45. *plecti Regulâ solent: Quoties matrimonium se non exeruit actu secundo, toties iudici competit arbitrium ordinariam adulterii pœnam mitigandi.* Sic tandem (5.) hoc casu mitigatur pœna ordinaria, si maritus pro adulterâ uxore intercedat, illamque retinere velit, idque *favore matrimonii*, de quibus *infra cap. 47. III. acturi* sumus. Unde in ultimo casu absque relegatione privatim duntaxat adultera in Saxoniam in carcere castigabitur, extra Saxoniam verò carcere multabitur *Vid. Czov. P. 2. q. 61. n. 19. verb.* Es wolte ihr denn ihr Ehemann solche Verbrechen verzeihen und Sie wiederum annehmen und ferner bey sich behalten / auf solchen Fall bliebe sie dem **S. Bestand** zuehren mit der Staube und Landes- Verweisung verschonet und würde allein im Gefängniß mit Ruhten zimlich gezüchtigt.
 Atque Sic ex hisce quoque exemplis, sufficienter, ni fallor, clarebit, inferiori Magistratui pro circumstantiarum qualitate in pœnis arbitrariis competere facultatem ordinariam Legis pœnam mitigandi.
 48. Ceterum, an hoc casu teneatur mitigationis causam iudex in sententiâ exprimere, non impertinenter hic quaeritur? Et ut ut
 49. regulariter non necesse habeat iudex causam decidendi exprimere, cum contra stolidum dicant, qui id facit *vid. Czov. in Process. Tit. 10. A. 1. n. 65. & post Imolam Cavall. qu. 718. hæc q; comuniôr sit Interpretum sententia, Brunnem. in Proc. Civ. c. 27. n. 20. eò quod iudex parti ansam hoc ipso videatur suppeditare disputandi & cavillandi; si enim ratio decidendi sit falsa eaque unica, nec possit vera ratio pro sustinendâ sententiâ dari, tunc vitio*
 50. at sententiam. *Stryk. in Intr. ad Pr. For. c. 22. §. 5. Quamquam*
 à com

§(11. §)

à communi hâc sententiâ recedere videatur *Brunnem d.l. omnes*
tamen in eo cum ipso *Brunnemanno* conveniunt, quod in
Criminalibus Clarus § fin. q. 93. Gail. de P.P. L. 2. c. 6. n. 16. seqq.
præsertim, ubi iudex ex causâ recedit à pœnâ legali, statuta-
riâ vel consuetudinariâ, illam mitigando, causam mitigatio-
nis sententiæ suæ adscribere debeat *Anguianus de LL. L. 2. Con-*
trou. s. n. 45. August. Barbof. ad L. 3. C. de b. qv. not. inf. Farinac.
in Pr. Crim. L. 1. T. 3. q. 17. n. 63. Tiragvell. de pœn. temper: in præf.
n. 54. seq. Quamquam tamen hoc casu sufficiat causam in ge- §2.
nere expressisse v. gr. vorkommenden Umständen oder gestalten
Sachen nach / oder nach Gelegenheit dieses Falß. *Bechman: in*
Comment Theoret: Pract. ff. Tom. 2. P. 2. Exerc. 12. n. 24. tb; 80. item:
Aus erheblichen und bewegenden Ursachen. Magnif. Stryk: in
J. ad P. F. c. 22. §. Czov. Pr. Cr. P. 2. qu. 142. n. 58. ibique all. Dd.
Nec precisè disideretur, ut specialis ratio addatur: U. 53.
fitatius tamen in Praxi esse, ut, quoties favore matrimo-
nii ordinariâ mitior dicitatur pœna, tum in specie adda-
tur: Dem Heil. Ehestand zu Ehren / tum varia apud *Czov.*
aliosque Dd: obvia præjudicia, tum etiam ab *Exc. Dn. Præ-*
fide mihi benevolè communicata duo responsa Amplissimæ
hujus FCtis Juridicæ Anno. 1695. facilè edocebunt.

Expedito Ergò per hætenus dicta, iudici in concipiendâ ten- 54.
tentiâ licere justâ ex causâ à pœnâ legali vel consuetudinariâ
recedere illam mitigando, restat adhuc hoc dubium eximen-
dum: An iudici etiam fas sit post sententiam à Collegio Jctorū
latam & publicatam pœnam in sententiâ expressam mitigare?
Hoc unanimiter negare Dresasserit & testatur *Brunnemannus in*
Process. Inquis. c. 10. §. 18. secutus, quos allegat, Farinacium in pr. Cr.
qv. s. n. 5 eum inibi allegg. & Paris de Puteo in tract. de Syndicatu v.
compositio. c. 5. no. 2. seq. Concedit id verò *Mevius P. 7. Dec. 407. 55.*
per tot. modò inferior Magistratus (1) id non faciat sine justâ &
evidenti ratione (2) caveat, ne delictum maneat impunitum

B 2

(3.) fed

(3.) sed, ut pœna ipsi veniat congrua, præprimis si (4) quod tamen necessitatis non est, super rationibus mitigationem suam dentibus Peritorum audiat consilium: In quibus terminis eidem adstipulatur *Czov. in Pr. Crim. P. 3. qu. 150. no. 59. seqq.* quibus & nos subscribimus ob rationes ab ipsis adductas.

56. Ne verò hic iudex suam abutatur potestate, facultatem mitigandi pœnam ordinariam non aliter ipsi Leges concessere, quam si iusta & evidens mitigationis adsit causa. Convenit enim iudici arbitrium suum gubernare secundum terminos ac tramites juris ac æquitatis *Czov. in Pr. Cr. P. 1. qu. 17. no 20. & P. 3. qu. 120. no 4. seqq.* Quænam autem sint iustæ mitigationis causæ, & an huc referri possint, Amor, Pluralitas liberorum, Minorennitas, Senectus, Pœnitentia, Confessio spontanea promissione mitigationis à iudice facta elicitæ, Ira, Furor, Ebrietas, Melancholia, Legum inevitabilis ignorantia, Reorum multitudo, Insigne delinquentis artificium & hujus generis alia, propositi nostri ratio hic exactius examinare aut fusius exponere haud permittit, præsertim cum hæ causæ non leviter tactæ jam sint ab *Andr. Tiraquell. in spec. tract. de pœn. temper. Prosp. Farinac. in Oper. Crim. quest. à 87. usq. ad 98. Czov. in Pr. Crim. P. 3. à quest. 142. usq. ad fin. totius operis Criminalis, aliisq. ab his ab-*
58. *legatis,* ad quos, ne modum migret Disputatio, *Benivolum Lectorem* remittimus, id saltem antequam huic capiti primo colophonem imponamus, notaturi, inter mitigandarum pœnarum causas
59. non ultimum sibi locum vendicare matrimonium præprimis circa carnis delicta. Cum enim Matrimonium, seminarium sit generis humani, quo sine & sine civibus ex eo procreatis Respubl. nulla consistere potest *Nov. 22. in fin. pr. & Nov. 140. pr.* nil in rebus mortalium æq; venerandum esse ac matrimonium censuit Justinianus, quippe quod generi humano mortalitatem artificiosè inducit d. *Nov: 22. pr: regiones atq; civitates frequentes*
61. reddit, & unde demum optima Reipl. coagmentatio esse dicitur in *Nov: 140. pr:* Hinc tanta semper apud omnes gentes matrimonii habita fuit veneratio, ut non duntaxat variorum privileg

vilegiorum concessione homines Rerumpublicarum Rectores
 allicere alloboraverint ad nuptiale fœdus contrahendum,
 & civitatem, quam teste *Themistocle ap: Justin:* non mœnia, sed
 homines constituunt, liberis hominibus adimplendam, per *L. 1.*
ff. Solut. matrim. (Quorsum quoq; spectat Constitutio Regis 63.
 Hispaniæ Philippi IV. de Ao 1622. vi cuius, qui uxorem ducunt,
 quatuor à nuptiis annis ab omni onere publico immunes sunt
vid: P. Ferdinand Navarell: de conservat. Monarchiæ Hispan: Job:
Laër. in Descript. Hispan. p. 483. seq & quod in adipiscendis. ho. 64.
 noribus maritus competitorem cœlibem excludat, etiam
 jure Romano, licet majoribus suffragiis adjutum, per *L.*
9. C. de Decurion. vid. Knichen. lib. polit. c. 1. th. 7. p. 39. D. Balsbas
in Diss. de Nupt. in f. n. 90.) Contra verò à cœlibatu arcuerint, 65.
 pœnâ in cœlibes, quos in ditione Palatinatus Odenwald /
 non Procul à patriâ meâ, per contemptum Hagestolhen /
 appellant *vid. Besold. & Webner. in Thes Pract. hac voce, statutâ.*
 Quorsum pertinet, quod ad senectutem cœlibes apud Roma. 66.
 manos æram pœnæ nomine jussi sint ærario inferre, teste *Valer.*
Maxim; L. 2. c. 4. Conf. Cic. L. 3. de LL. c. 3. Legeq; Papiâ Pappæâ nil 67.
 quicquam ex testamento capere potuerint, nisi intra 100. dies à
 morte testatoris nuptias contraxerint, teste *Sozomeno L. 3. c. 9. Vid.*
Bald. ad b. Leg. quodq; alibi Scarabæû annulo insculptum gesta 68.
 re coacti fuerint, quoniam id animal sine fœminis esset *Gell. Lib.*
2. Noct. Attic. c. 15. & illorum bona in dictâ ditione Palatinatus O-
denwald / qui exceßerunt annum ætatis 25. cœlibesq; mortui
 sunt, ad fiscum devolvantur, in pœnam, quod annos suos con-
 sumpserint & mariti & patris nomine vacui *Schönborn. L. 1. Po-*
lit. c. 6. Herm. Larber. de Gensu L. 3. c. 3. n. 38. Besold. thes. Pract. d. l. Sed 70.
 & in aliis favori matrimonii multum tribuerint. Hinc est,
 quod, quando de nuptiis non dissolvendis agitur, favore matri-
 monii imperfectæ probationes, puta testimonia de famâ,
 juramenta & consimiles probationum species admittantur.
Gloss. in c. ult. §. fin. X. de jurejur. Gail. 2. O. 94. n. 12. Mascard. de
probat;

Probat. P. 2. Concl. 1035. n. 29. (2.) Quod pro matrimonio, ceu
 re admodum favorabili, *Heig. P. 1. qu. 16. n. 37. Mev. P. 2. D. 366.*
n. 1. in dubio præsumatur, Paris. Consl. 53. n. 3. L. 1. Mev. P. 2.
Dec. 366. n. 2. & Philipp. in Us. Pr. J. Lib. 1. Eccl. 47. n. 5. ibique all.
 ejusque favore interdum etiam semiplena probatio sufficiat
 72. *Czov. in Ipr. Eccl. L. 3. Def. 50. n. 9. & 20. Philipp. d. l. n. 6. (3.)* Quod
 opinionem singularis alicujus Doctoris matrimonium susti-
 nentis præferri velint plurium sententiæ matrimonium im-
 pugnantium, nisi hæc aperto nitatur textu. *Felin. in Rubr. de*
 73. *sponsal. n. 6. vers. 9. Menoch. de Præs. 17. Lib. 2. n. 30. (4.)* Quod
 processus matrimonialis ad instar causæ criminalis, cui illa
 comparatur. *c. pen. X. de rest. in integr. Gail. 2. o. 94. n. 1. Alex. in*
L. 3. §. quacunque de jurejur. ibique Accurs. & Barthol. Summariè
 & levato velo sit terminandus *Mev. p. 2. D. 366. & 4. ibique*
 74. *allegg. (5.)* Quod causam matrimonialem ipsâ Nobilitate fa-
 vorabiliorem judicent. *vid. Exc. Petr. Müller. in Disp. de Jure*
 75. *Pregn. c. 8. tb. 13. Eiusque intuitu (6.) non Sernel à commu-*
nibus Juris regulis recedatur c. fin. de sent. & rejud. c. X. qui
matr. accus. poss. c. 6. per. tuas. X. de condit. app. Unde etiam
 mirum non est, quod & in delictorum pœnis mitigandis,
 multum honori favorique detur matrimonii, *Mev. P. 3. d. 39 n. 11.*
 ejusque favore judex sæpè mitiget pœnas cœteroquin sat
 accerbas. *vid. Const. Elect. Saxon. 19. P. 4. verb. daß also dem Ehe-*
stand zu Ehren die Straffe etwas gemildert werde. Czov. P.
3. C. 149. n. 58. Expedi enim Reipl. ob pœnæ rigorem ma-
 trimonium non faciliè dirimi, aut impediri. *Czov. d. l. n. 59. in*
fin. & in Ipr. Eccl. L. 3. Def. 80. n. 11. Berlich. P. 4. Concl. 27. n. 92.
seq. Quod, quibus in casibus obtineat, sequentibus capitibus
 videbimus.

CAPUT

(15)

CAPUT II.

Exhibens

*Casus in quibus FAVORE MATRIMONII CONTRAHENDI
ordinaria Legis vel Statuti poena mitigatur.*

SUMMARIA.

Num 1. & 2. 3. & 4. Sodomix traditur poena. 5. 6. 7. 8. Quam in honorem matrimonii iudex minuere non potest. 9. & 10. Incestus crimen inter Ascendentes & Descendentes commissum iplo adulterio gravius, proindeq; ceu Gentium Jure prohibitum gladio puniendum. 11. Quam ne favore quidem matrimonii contrahendi à iudice remitti posse, rationes Num. 12. 13. & 14. evincunt. 15. Incestus inter Affines in lineâ Ascendentium & Descendentium commissi poena 16. cum seqq. Quae in honorem Matrimonii mitigari potest. 20. Quenam poena incestus in lineâ collateralis primi gradus commissi obtineat, exponitur. 21. 22. & seqq. Quâ ratione eadem mitigetur, dicitur, & quid juris sit, si dicto casu adulterium insimul committatur, traditur. 26. Poenam incestus inter Consanguineos in secundo lineæ collateralis inaequalis gradu commissi, sistit. 27. Quomodo in honorem matrimonii contrahendi mitigetur, exhibet. 28. Incestus poenam inter Affines in gradu secundo lineæ inaequalis commissi proponit. 29. In quânam hæc favore matrimonii contrah. commutetur, explicat. 30. Quomodo Jure Saxonico & alibi incestus Consobrinorum puniatur, exponit. 31. Causam mitigationis necit. 32. 33. Duplicati adulterii poenam de Jure Communi tradit. 34. Poenam Juris Saxonici, Prutenici & Brandenburgici exhibet. 35. Adulteri uxore, adulteraq; marito viventibus, casus fugi nequit, quo in demitigandâ poenâ favore matrimonii contrahendi quaestio insitui possit. 36. Annon, si adulteri uxore mortuâ, demum crimen duplicati adulterii iudici, sed intra lapsum tamen quinquennii innotescat, aliaqve puella adultero nubere cupiens pro ipso intercedat, ordinaria gladii poena mitiganda sit? 37. Respondetur ex Jure Saxon. 38. Et ex Jure Communi. 39. seqq. Rationes decidendi habent. 42. 43. Quenam soluto ad maritatum accedenti poena tam de Jure Saxon. quam Communi distinetur, edocet. 44. & 45. Solutæ corporis sui copiam uxorato concedenti & de Jure Saxon. & Communi poenam decernit. 46. Q. An ad intercessionem puellæ priori casu poena hd. ordinaria mitigetur? 47. 48. 49. Dubitandi rationes, 49. seqq. Negativa sententia varias ob rationes arridet. 54. 55. 56. Posteriori casu solutæ in matrimonii honorem ordinaria poena mitigatur, imò si sponsa fuerit, ad intercessionem sponsi ordinaria quoque in mitiorem commutatur poenam. 57. Quid sit quasi adulterium? 58. Rationem exhibet, cur stuprum in sponsam & a Sponsis commissum non sit verum adulterium. 60. Cum seqq. probant. 63. & 64. Poenam determinat. 65. Eandem ad certum casum quo solutus ad alterius sponsam accessit & ad solas Provincias Saxonicas restringit. 66. & seq. Quidnam extra illas obtineat præjudicii declarant. 70. 71. & 72. Quenam sponso ad feminam solutam accedenti irrogetur poena de Jure Communi & Saxonico. 73. An illa poena ad instantiam partis innocentis remittatur, quaeritur. 74. Affirmatur. 75. Quod.

Quodnam poenae genus in Saxoniam imponatur, traditur. 76. 77. Quidnam extra Saxoniam obtineat, explicatur. 78. 79. Sententia rationibus fulcitur; 80. Intercessio Sponsi adulterae Sponsae tantum prodest, non etiam sponsaliorum violatori. 81. Ratio. 82. Hujus poena ordinaria. 83. Quae mitigatur, si alia cum ipso contraxerit sponsalia, earumque consummationem urserit. 84. Idem juris est, si antequam delicti convictus, pars innocens moriatur. 85. Ratio. 86. Q. an ad intercessionem Sponsi ordinaria poena remittenda sit sponsae alterius maritum admittenti? 87. Ratio dabitur. 88. seqq. Decidendi. 89. Idem esse in Sponso cum alterius uxore concumbente, si sponsa pro ipso intercedat, asseritur. 90. Queritur remissive: An adultero marito cum sponsa alterius concumbenti ad intercessionem uxoris remittatur poena in Saxon. 91. Talis concubitus pro vero duplicato adulterio non habetur. 92. 96. Poena raptus. 97. Quando obtineat ordinaria. 98. An favore matrimonii mitigetur. 99. Neg. de Jure Civ. 100. de Jure Wolfenbuttanensi. 101. & Hamburgensi. 102. Affirmatur de Jure Can. 103. seq. Hoc Praferbytanis. 104. Jus Lub. verò sub distinctione. 106. Q. an si raptam raptor auhere nolente, alia eund. in maritum petat, poena ordin. relaxanda? 107. Neg. 108. Ratio I. 109. Ratio II. 110. seqq. Stupri violenti poena de Jure Civili, Constitutione Crim. Car. V. Jure Divino, Culmensi, Saxonico. 111. Hujus in d. poena singularia continent. 117. Favore matrimonii contrah. mitigari potest. 118. seqq. Subministrant rationes varias. 125. Modò ipsa, quae vim passa est, non v. sup. rator sese offerat ad matrimonium. 126. Ratio. 127. Jure Lub. hoc casu stuprator invitatus stupratam ducere cogitur. 128. Hac nolente, ordinariam ille sustinere tenetur poenam, licet alia puella eund. petat in matrimonium. 129. seqq. Rationes. 132. Stupri voluntarii poena in Saxoniam. 133. Extra Saxoniam. 134. Quae ratione hac favore matrimonii consummandi mitigetur. 135. Rustici puellam Nobilem stuprantis poena. 136. 137. Qualiter hac mitigetur favore Matrimonii contrahendi. 138. Remittitur poenitentia etiam Ecclesiastica favore matrimonii contrahendi, si stuprator compressam à se puellam ducere velit. 139. Adduntur rationes. 140. Ampliatio. 141. Remittitur eadem etiam desponsatis concubitus anticipantibus in favorem secuturi matrimonii. 142. seqq. Rejicitur sententia statuentium, anticipatum concubitus in desponsatis planè non puniri. 147. Additur ampliatio. 148. seqq. Sponsam in h. c. vittatam incedere debere asseritur. 150. Potest sponsus putativam virginem cognitò errore repudiare. 152. Punitur tamen sponsa h. c. poena publicae deprecationis & illarum Parentes ipsam scienter elocantes carcere vel multata. 153. Mitigatur hac poena favore matrimonii contrahendi. 154. Additur ampliatio. 155. seqq. Poena Sponsi posteriorem sponsam carnaliter cognoscentis Jure Civili & Sax. Elect. exponitur. 157. Hac mitigatur favore matrimonii cum priore consummata. 158. Hoc casu tamen famae deliquium patitur sponsus. 159. seqq. Traduntur rationes. 161. Mitigatio poenae sponso facta prodest etiam secundae sponsae. 162. Limitatio. 163. Ratio. 164. Mitigatur etiam poena prioris sponsae sponsum recipere nolente, posteriori eidem nupturae. 165. Ratio. 166. Exponitur quae poena aperiendus sit, qui utramque comprimit sponsam. 167. Hac tamen etiam mitigatur prioris sponsae sponsum desiderante. 168. Quae tum posteriori praefertur. 169. Ratio. 170. Quenam sit poena Sponsi malitiose sponsam deserentis, docetur. 171. Volens sponsa liberatur à sponso. 172. Maritus malitiose deserens uxorem fustigatur.

gatur: 175. Mitigatur poena malitiose defensoris sponſi favore matrimonii conſum-
 mandi. 176. Ratio. 177. Quid ſit Fornicatio & unde dicatur. 178. Quanam ſit
 meretrix ſecundum gloſſam Juris Canonici. 189. Meretrix ex viciniâ expelli poteſt:
 191. Poena fornicationis Jure Lub. 183. Gravius punitur, qui vetulam deformem, quam
 formoſam juvencam comprimit. 187. Mitigatur poena fornicationis favore matri-
 monii contrahendi. 185. Non obtinet mitigatio poenæ capitalis in aliis delictis.
 186. Secus in Hiſpaniâ & Galliâ. 190. ſeqq. Adduntur rationes. 196. Non miti-
 gatur poena furti capitalis etiam ſi fur meretricem ducere uxorem velit. 197. Ratio-
 nes pro hac ſententiâ. 200. Poſteſt tamen Princeps h.c. favore matrimonii contrahendi
 condemnato poenam mitigare. 201. Quo caſu ne utiſq; deum licebit ad interceſſionem
 puellæ liberato à nuptiis reſilire ſub prætextu merus. 202. Ratio Dubit. 203. ſeqq. Ratio
 Decid. 205. Non remittitur capitale ſupplicium foeminae Carnifici nuptaræ. 206. Ra-
 tio Dub. 208. Rat. Decid. 110. An rectè faciat mortis rea vitam redimere recuſans per
 oblatam occaſionem nubendi Carnifici, de eò agitur remiſſive. 11. Egreſſus.

P Ræmiſſis Generalibus Capite præcedaneo, hoc II. Ca-
 put cum ſequenti III. jam circa recensendos occupabi-
 tur caſus, in quibus ordinaria delicti poena mitigari ſo-
 let favore vel matrimonii contrahendi, vel jam tum contracti; Neq;
 minus enim videtur intereſſe Reip. poenarum intuitu contra-
 hendum non impediri, quam contractum non dirimi matrimo-
 nium. Cum autem de illis hoc potiffimum capite agere animo
 ſententia ſedeat, ne vel planè nullo vel tumultuario hos retu-
 liſſe videamur ordine, juxta atrocitatis gradus in delictis carnis
 conſpicuos, in quibus mitigatio poenæ favore matrimonii ſibi
 præcipuè locum vendicat, eodem hoc capite pertractabimus.

Principe loco acturi de omnium graviffimo & foedif-
 ſimo Sodomia crimine, contra quod, cum ſpretis naturæ
 legibus ipſum naturæ ordinem violet acturpiter invertat,
 c. Clerici, X. de Exceſſibus Prælat. L. Cum vir nubit. 31. C. Ad L. Jul.
 de Adult. Nov. 77. in pr. § N. 141. merito leges inſurgunt, jura-
 que armantur gladio, ac nefandum hoc facinus vel vivicom-
 burio, CCC. art. 116. in ſibi. Claſen & Stephan. concrematis
 ſimul quoque beſtiis, ne indignam turpis facti memoriam
 refricent, c. 4. C. 15. q. 1. vel gladii poenâ hodie coërcent,
 Czov. Pr. Crim. qn. 76 n. 16. § 25. Stryk. & Hopp. ad §. 4. J. de P.
 J. juncto Colero Dec. 187. Quæ poena tantum abeſt, ut judicis
 arbitrio ſubjaceat, ut potius eandem ne in honorem quidem
 matrimonii contracti, multò minus contrahendi, ſi Sodomii-
 cam ſibi in matrimonium perat puella, mitigare judex va-
 leat

6. leat: Ut ut enim matrimonii maximus sit favor, tantus tamen non est, ut ejus non impediendi favore, justissima pœna in tam atroci ipsiqve Deo detestabilissimo crimine,
7. vid. Lev. 20. vs. 13. & 15. Lev. 18. vs. 20. Exod. 22. vs. 19. mitigetur præprimis cum ne bygamiæ, delicti tamen Sodomîa multo levioris, quidem pœna, Lege tantum humanâ constituta, etiam *contracti matrimonii favore* ad intercessionem innocentis Conjugis remittatur, aut mitigetur, nullamqve vel legem vel Statutum reperire sit, aut rationem stringentem, quæ in hoc excepto crimine *favore matrimonii contrahendi* ordinariæ pœnæ mitigationem judici suaderent; Quare misso peccato Sodomiticô,
9. Ad incestus crimen, ipso adulterio gravius æstimari solitum L. 38. §. 1. ff. Ad L. Jul. de adult. c. Adulterium. 32. q. 7. progredimur. Constat autem incestum inter Consanguineos
10. in lineâ *Ascendentium & Descendentium* commissum, ceu ipso Gentium jure etiam prohibitum, L. fin. ff. de R. N. L. 38. §. 1. ff. Ad L. Jul. de adult. gladii pœnâ puniri. Czov. §. 2. q. 72. n. 20. Stephan. & Clasen ad art. 117. CCC. Menoch de A. J. Q. L. 2 Cas. 502. Berlich. P. 4. Concl. 32. n. 13. & Farinac. L. 5. Obs.
11. Crim. qu. 149. n. 014. Hanc vero pœnam *favore matrimonij contrahendi* itidem mitigari haud posse, etiamsi puella illi nubere velit, qui omni deposito pudoris sensu, incestuoso complexu propriam matrem maculavit, inde concludimus,
12. quod ne ad intercessionem quidem uxoris, si quam haberit incestuosus, à gladii pœnâ eximatur, sicq; in hoc excepto crimine *contracti matrimonii* nulla habeatur ratio,
13. ergò multo minus incestuosæ commixtionis enormitas concessura est, ut *favore matrimonii contrahendi* pœnæ severitatem, quam ipso Juris Gentium violatio huic excepto crimini deposcit, mitiget, præprimis cum hanc gratiam incestuoso filio nulla lex, quâ sine tamen loqui erubescimus,
14. s. 18. X. de sent. ex comm. in 6. to Nov. 18. c. 5. ibique Dres. faciat.
- Alia vero ratio est in Incestu inter Affines in lineâ *Ascendentium*

(19.)

dentium commisso. Cum enim ejus pœna ultra fustigationem 15.
 cum perpetuâ relegatione non extendatur, *Cothman. V. 3. Resp.*
47. p. 426. Clafen ad A. 117. CCC. p. 161. Carpz. P. 2. q. 74. n. 9. seqq.
Et Hopp. in U. M. ad J. §. 12. de Nupt. non dubitamus cum Carp- 16.
zovio P. 3. q. 150. n. 60. seq. afferere, in favorem matrimonii cum
puellâ, illum in maritum petente, qvi Novercam compresse-
rat, consummandi, ordinariam fustigationis pœnam in relegati- 17.
onem, ita, ut puella incestuosum seqvi in exilium teneatur,
converti posse, eò, qvòd pœnæ corporis inflicтивæ, mor- 18.
tis pœnâ minores in honorem matrimonii facilius mitigentur,
ipfiusqve matrimonii consummandi favor fit sat magnus Czov. 19.
P. 3. q. 150. n. 60. ubi præjudicium in terminis.

Ab incestu in lineâ Adscendentium commisso pedem 20
 promovemus ad incestum in lineâ Collaterali commissum, qvi
 tam inter Consanguineos, quam Affines in primo gradu, puta
 inter Fratres & Sorores, & inter Titium & mortuæ suæ
 Uxoris sororem, fustigatione cum perpetuâ relegatione
 coërcetur. *Berlich. P. 4. Concl. 33. per tot. Carpz. P. 2. q. 73. per tot.*
Et q. 74. Clafen ad A. 117. CCC. Brunnem in Proc. Inquisit c. 9. n. 45.
Cothman. U. ; R. 48. n. 43. Qvam, qvin judex favore matrimo- 21.
ni contrahendi in relegationem, ita, ut quæ incestuosi matri-
monium appetit, ipsum seqvi in exilium teneatur, conver-
tere possit, non ambigimus, cum incestus in lineâ collateralî
commissus tantus non sit, quam in Adscendentium, ubi ta-
men per dicta n. 17. b. capit. concurrente licet adulteriò, in
honorem matrimonii consummandi ordinaria gladii pœnâ in
relegationem convertitur. Id interim facile largimur Carp-
zovio P. 2. n. 74. n. 71. seqq. illo casu, quò cum incestu in 22.
gradu lineæ collateralis primo inter affines concurrat adul-
terium. v. g. si Titia suæ sororis marito corporis usuram
turpiter concesserit, tum qvidem adultero in honorem 23.
matrimonii contracti ad intercessionem suæ innocentis
Uxoris, ordinariâ adulterii & incestus pœnâ remissâ, eandem

C.2 in

- in relegationem commutari, sed ita, ut in carcere adulter pri-
vatim simul fustigetur, per præjudicia inibi adducta. Quam
pœnam illò quoque obtinere casu autumat Stephan. ad n.
24. 117. CCC. quo tempore commissi incestus & adulterii non-
dum junctus uxori, sed cœlebs fuit, postea verò duxit ux-
orem; ut ad ejus intercessionem, præviâ privatâ in carcere fu-
stigatione, pœna ordinaria in relegationem commutetur v. g.
Si quis cum Fratris uxore incestu commissò, Titiam duxe-
rit uxorem, hæcque pro marito ratione commissi ab ipso
in cœlibatu adulterii & incestus intercedat: quo de casu vos
25. lente Deo cap. seq. pluribus. Id tamen ex hæctenus dictis
inferre licebit: Si ordinaria incestus & concurrentis adu-
lterii pœna inter affines in primo lineæ collateralis gradu com-
missi in honorem matrimonii postea contracti mitigatur,
multò magis ordinariam fustigationis pœnam incestus inter
affines in lineæ collateralis gradu primo solitariè commissi in
honorem matrimonii contrahendi in relegationem mutari posse.
26. Idem judicium esto in Incestu inter Consanguineos com-
missò in secundo lineæ Collateralis inæqualis gradu, v. g. inter Titi-
um & suæ Sororis filiam: Cum enim & huic incestui Jure
æquè Divino, Lev. 18. vers. 12. & Lev. 20. vs. 19. ac civili §. 4. &
6. J. de Nupt. L. 14. §. 2. & L. 56. ff. de R. N. interdictò, fustiga-
tione gravior non dicitetur pœna, per ea que habet Harim.
27. Pistor. obs. 192. n. 66. & Czov. P. 2. q. 73. n. 17. 25. & 28. ob pa-
ritatem rationis cum priori casu, & hic ordinariam fustiga-
tionis pœnam ad intercessionem sponsæ postea quæsitæ Ti-
tio remittendi, inque honorem contrahendi matrimonii in rele-
gationem commutandi, ita tamen, ut sponsa eundem sequi
in exilium teneatur, competere facultatem judici arbitramur.
28. Multò magis verò mitigandam ad opinamur pœnam favo-
re matrimonii contrahendi in incestu inter Affines in gradu secundo
lineæ inæqualis v. g. inter Titii & defunctæ Uxoris sororem
aut Patruï defuncti viduam, commissò: Cum enim h. c. per-
pe-

☉ (21) ☉

petuā relegatione gravior in Praxi pœna incestuoso non di-
ctetur. Czov. P. 2. q. 72. n. 32. seqq. Hæc autem facilius ad-
huc, quam fustigationis mitigari pœna possit, uti ferè in
terminis docet Czov. P. 2. q. 74. n. 80. seqq. hanc favore matri-
monii contrahendi ad intercessionem sponsæ Titio postea quæ-
sitæ vel in temporalem relegationem vel carceris mutari pœ-
nam posse, nulli dubitamus.

Consobrinorum incestum punit Jus Saxonicum per-
petuæ relegationis pœnâ. Czov. P. 2. q. 73. n. 29 33. & 35. Strub,
in Ipr. Rom. Germ. For. L. 3. T. 28. §. 23. Alibi coercetur ince-
stus hic pœnâ pecuniariâ: Quin ergo & illo casu in honorem
matrimonii contrahendi perpetua relegatio vel in temporalem
vel carceris aut etiam pecuniariam mutari pœnam possit,
ob rationem proximè adductam vix ambigendum est.

Sequitur, iam adulterium, quod vulgò in Duplicatum & Sim-
plex dividitur. Illud secundum jus Civile per Nov. 131. c. 10.
& Auth. Sed hodie. C. Ad L. Jul. de adult. constitutione Caro. 33.
linâ confirmatum, vid. A. 120. CC. illis in locis, ubi particu-
laribus statutis aliud non est cautum, adhuc hodiè in adul-
tero pœnâ gladii, in adultera verò fustigatione & perpetua
relegatione, quæ moribus in locum detrusionis in Mona-
sterium Novellâ 131. definitæ surrogata est, Heig. P. 2. q. 29. n.
72. Beust. de Jur. Connub. P. 2. c. 18. Berlich. P. 4. Concl. 27. n. 25. &
Clasen. ad A. 120. CC. punitur. Quod & Jure Saxonico, ex-
tra Electoratum Saxonix, ubi tam in adulterum, quam
adulteram mortis pœna statuitur. Czov. q. 54. n. 17. seqq. idem-
que in Borussia. vid. Jus Prut. Elect. Revis. L. 6. T. 6. A. 1. §. 1.
Marchiâ Brandenburgicâ. Brunn. in Proc. Inquisit. c. 9. n. 30. & u-
biq; ferè observatur. Stryk. & Hopp. ad S. 4. J. de Publ. jud. jung-
Rbetz. in Med. Acad. Diss. 31. pos. 20. ita obtinet. Landr. L. 2.
a. 13. Czov. P. 2. q. 53. n. 18. seqq. Philipp. in Us. Pract. L. 4. Eccl. 81. 37.
n. 5. ibiq; allegati Dd. Et cum hîc adulteri uxore, adulteræque
marito viventibus, casus fingi nequeat, quoin de mitigan-
dâ

- dā gladii pœnā favore *matrimonii contrahendi* quæreretur ;
 non abs re tamen erit inquirere: *An non si adulteri uxore mor-*
tuā, demum crimen duplicati adulterii iudici, sed intra lapsum
 36. *tamen quinquennij, (hoc enim elapso, omnis Inquisitio cessat,*
Philipp. Us. Pr. 7. Lib. 4 Eccl. 81. n. 16. Hahn. ad W. Ad L. Jul. de
 37. *Adult. n. 18. p. 740.) innotescat, aliqz puella adultero nubere cupi-*
ens, pro ipso intercedat, ordinaria gladii pœna mitiganda sit?
 Et quāquam in Electoratu Saxoniz hęc quæstio dubio ca-
 reat, quippe cum juxta *expressam Constitutionem Electoralem*
 19. P. 4. S. *Es soll aber* / ne ad innocentis quidem Conjugis
 intercessionem, sicque ne favore quidem *contracti matrimonii,*
 ordinaria gladii pœna mitigetur, Czov. P. 2. Qu. 55. n. 109. &
 38. *III. ibiqz. ak. extra Electoratum tamen Saxoniz, & ubi*
commune Jus Saxonicum, Civile, & Carolinum obtinet,
 non ambigimus asserere, hoc casu ordinariam gladii pœnam
 in extraordinariam temporalis relegationis pœnam sponsā
 adulterum in exilium secuturā, favore *matrimonii contrahendi*
 39. *converti posse. (1. quia notissimi juris, quod mortuā adulteri*
uxore, antequam hic commissi convincatur adulterii, præ-
sumatur uxor pro adultero marito intercessisse, hoc effectu,
 ut ordinaria capitis pœna in relegationem ex perfumtā mor-
 tuæ uxoris intercessione convertatur. *vid. Czov. P. 2. q. 55. n. 50.*
 40. *& 55. ibique præjudic. (2.) quod huic perumptæ intercessioni*
accedat vera sponsæ intercessio, quæ tamen ultra mortuæ
uxoris præsumptam intercessionem aliquid & ad minimum
 41. *mitigationem perpetuæ relegationis in temporalem opera-*
bitur, præprimis cum in pœnis levioribus mitigatio favore
matrimonii contrahendi facilius locum inveniat. Czov. P. 2,
q. 149. n. 39.

Sed missō adulteriō duplicato, pergimus ad *simplex*
adulterium, quod committit vel Solutus cum Maritatā, vel So-
luta cum Uxorato. Priori casu in Electoratu Saxoniz utrisque pœ-
na gladii dicitur. Czov. S. 2. q. 54. n. 27. & 36. Berlich. P. 4.
 Concl

§(12)

Concl. 27. n. 40. Extra Electoratum verò, & ubi Jus Commune Saxonicum & Carolinum viget, gladii quidem pœna in Soluta, obinet Adultera pœnâ fustigationis cum perpetuâ relegatione locum inveniēte, per Nov. 134. c. 10. CCC. A. 120. vid. Czov. P. 2. q. 53. n. 41. Berlich. P. 4. Concl. 27. n. 35. Heig. P. 2. q. 29. n. 19. Hopp. in U. M. ad §. 4. f. de P. 7. ibique Stryk. Posteriori verò 44 casu in Electoratu Saxonix maritus ad fœminam solutam prolapsus, gladii pœnam incurrit, soluta verò virgis cæsa in perpetuum mittitur exilium. Const. Elect. 19. P. 4. us. Darüber aber Czov. P. 2. q. 54. n. 37. 40. & seqq. Extra Saxoniam, 45. ubi jus commune Sax. Civ. & Carolinum viget, marito tantum fustigandò & relegandò in perpetuum, solutâ arbitrariè puniendâ, relegationis temporalis, vel carceris pœnâ. Heig. P. 2. q. 19. n. 2. & 22. Coler. Dec. 176. n. 21. Czov. d. l. n. 37. in fin. & q. preced. 53.

Unde quæritur: An ad intercessionem puellæ in priori ca. 46. fu sc. ubi Solutus cum Conjugatâ rem habuit, tam in Electoratu Saxonix, quam extra illum, adultero nupturæ, in favorem matrimonij contrahendi, ordinariæ pœna hodie mitigetur? Et 47. quamquam videatur dicendum, utrobiqve pœnam gladii in honorem matrimonij contrahendi in perpetuam relegationem converti posse, tum, quod ad intercessionem mariti innocentis, adulteræ h. c. in honorem matrimonij contracti utrobiq; remittatur pœna ordinaria, Const. Elect. 19. P. 4. §. Diewel 48. circa medium Czov. P. 2. q. 55. n. 2. 18. 23. & q. 54. n. 36. & q. 53. n. 39. tum etiam, quod non minor favor sit futuri matrimonij non impediendi quam præsentis non dirimendi. Vid. Czov. P. 3. q. 149. n. 57. seq. Quia tamen (1.) à remissione pœnæ favore matrimonij contracti, ad remissionem pœnæ favore matrimonij contrahendi non simpliciter argumentari licet affirmativè, uti constabit infra ex exemplo remissæ pœnæ gladii pro stupratore intercedente, quæ vi compressa est, quæ tamen pœna non remittitur, si alia stupratori violento nubere velit, quamquam 52. firmi.

52. firmiter negativè inde petitum procedat argumentum. (2.)
 Insuper non facile pœna mortis remittatur favore matrimonij
 53. contrahendi, hîcque (3.) textus & exempla deficiant, huic sen-
 tentiæ subscribere dubitamus.

54. Minus verò dubii res habere videtur in posteriori casu, ubi
Conjugatus cum Soluta adulterium commisit: Cum hoc casu Solu-
 tæ nullibi mortis supplicium imponatur. Unde non dubi-
 tamus ad intercessionem sponsi adulteram in matrimonium
 petentis, in *Electoreatu Saxonie* fustigationem in perpetuam re-
 legationem favore matrimonij contrahendi converti posse: Si

55. cuti ita in terminis casum decidit. Czov. P. 3, q. 149. n. 60. ubi adhuc
incestus in linea Ascendenti Affinitatis adulterio accesserat, & præ-

56. judiciis aliis ibi allatis confirmat. Extra Saxoniam vero ali-
 quot dierum carcerem vel pœnam pecuniarum dictitan-
 dam esse.

57. A vero adulterio transitum facimus ad *Quasi Adulterium*
 quod in *Desponsatas personas* committitur L. 13. §. 3. ff. Ad L. Jul. de

58. *Adult.* Cum enim inter has nondum verum sit matrimonium,
 etiam qui sponsam comprimit, aut nexu sponsalicio susque
 deque habitô, cum Soluta se carnaliter comiscet, propriè
 adulterium committere haud dicitur; quia tamen appellatio-

59. ne nuptæ sponsa quoque venit, uti & sponsus mariti nomine
 60. continetur, juraque de uno loquentia, etiam in altero locum
 habere possit, Exc. D. Stryk. in *Diss. de Jure sponsi & sponsæ* c. 6. n. 7. in fin.

61. imò nec spem matrimonij violare liceat. L. 13. §. 3. ff. Ad L. Jul. de
Adult. Brunn. in *Proc. Inquis.* c. 9. n. 24. Sponsæ violatio inde quasi
 adulterium appellari cœpit. Quorsum pertinet, quod nondum

62. taxat ex communi sententia, & in sponsum sponsamque adul-
 terium dicatur committi, de quâ vid. Czov. in *Ipr.* Eccl. L. 2.
 T. 10. D. 184. & in *Pr. Cr. P.* 2. q. 56. per tot. Stryk. d. *Diss.* c. 6. n. 16. seqq.
 istaque sententia & Juri Divino, vid. *Offea.* c. 4. th. 13. conveniat,
 Ovidiique sequentibus haud parum adjuvetur versiculis:

⊛(25.)⊛

Improbe tolle manus, quam tangis nostra futura est,
Postmodo si facies istud, adulter eris.

Sed & in Ordinatione Ecclesiasticâ Megapolensi Tit. **Don**
denen diesich mit zweyen verloben / verb. ein solcher ist alsß
ein Ehebrecher gegen der vorigen verlobten zuhalten / talis
sponsaliorum violator pro adultero habetur. Cum verò hu-63.
jus quasi adulterii pœnam in jure Civili certam nullibi repe-
rire fit, illa autem quæ jure Divino Deut. 22. vs. 23. determi-
nata legitur, hodiè amplius non obtineat, communis, inque
plurimis Germaniæ locis recepta sententia est, extraordi-64.
nariam, verò adulteriò minorem, majorem tamen stuprò
simplici, hoc casu pœnam obtinere, puta fustigationem cum
perpetuâ relegatione Joach. à Beust. de spons. P. 1. c. 16. p. mihi 25.
Cypræus de spons. cap. 20. §. 25. n. 11. Heig. P. 2. q. 28. n. 8. Exc. Petr.
Muller in Diss. de Muliere pragnante C. 1b. 4. Czob. P. 2. q. 5. 6. n. 36.
seqq. Quam, sicuti in casu, quò Solutus alterius Sponsam com-65.
pressit, in personâ soluti æqvè ac sponsæ in Electoratu Sa-
xonix admittimus, præprimis cum claris eandem verbis ita
constitutam deprehendamus in Const. Elect. Sap. Tit. von der
Straff der Unzucht und des Ehebruchs verb. würde aber
durch einer eines andern Braut/ehe denn der Bräutigamb bey
gelegen / wissentlich beschlafen / so sollen beyde Persohnen zur
Staupen geschlagen und des Landes ewig verwiesen werden.
jung. Ordin. Matrim. de Anno 1624. punct. 4. §. würde auch. ita ean-66.
dem quoad sponsam credimus extra Electoratum Saxonix, &
ubi jus Commune Saxonicum, vel Civile viget, justò gravio-
rem, cum hâc ratione sponsa adultera eadem afficeretur
pœnâ, quâ uxor adultera solutum admittens; quod dispar ma-67.
trimonii inchoati & consummati ratio haud admittere vide-
tur, cum inibi verò adulterio leviozem statui pœnam, ipsi de-68.
licti qualitati magis conveniat: Quam proinde relegationem
temporalem, vel carceris pœnam statueremus; Qualiter, uti ex
Ven. Dn. Parente percepi, judicatū est in Consistorio Megapol. 69.
D Men.

(26)

Mente Sept. an. curr. ubi sponsæ post sponsalia publica ab alio
 70. compressæ quadriennis relegatio dictata est. In illo verò
 casu, *quo sponsus ad fœminam solutam accedit*, in sponso tantum
 fustigatio cum perpetuâ relegatione, in fœminâ autem solutâ
 sola temporalis relegatio obtinebit, per ea, quæ fufius deducit
 71. Czov. P. 2. q. 56. n. 45. ibique præjudiciis confirmat. Quod
 72. itidem quidem in Electoratu Saxoniz admittimus, extra
 illam verò & ubi jus Commune obtinet, æquius putantes,
 Sponsum ad certum tempus relegari, Solutam verò ad aliquot
 septimanas carcere constringi, ne itidem quasi adulterii pœ-
 na eadem sit, quæ veri adulterii, mariti cum solutâ commissi,
 quam extra Electoratum Saxoniz supra diximus in Marito
 esse fustigationem cum perpetuâ relegatione, in fœminâ ve-
 rò temporalem relegationem.

73. An verò hæc pœna ordinaria tam in Saxoniz, quam extra
 illam, si sponsa pro quasi adultero sponso, & contra sponsus
 pro quasi adulterâ sponsâ intercedat, & matrimonium non
 obstante quasi adulterio commissô, consummare velit, in
 74. honorem contrahendi matrimonii mitigetur, non incongruè hic
 quæritur? Et sicuti extra omnem dubitationis aleam positum
 est, si sponsus jure suo uti velit, & dissolutionem sponsalio-
 rum urgeat, tunc dissolutis sponsalibus, per c. 25. X. de jur. jur.,
 Fürsil. Mecklenb. Consist. Ordin. Tit. von den end die sich mit zwei-
 75. en verloben. Czov. in juriss. Eccl. L. 2. T. 10. D. 184. n. 9. ordinariam
 quasi adulterii pœnam locum obtinere, per supra dicta, ita
 favor consummandi matrimonii postulare videtur, ut remissâ
 priori casu in Electoratu Saxoniz fustigationis & perpetuæ
 relegationis pœnâ, locum tamen carceris pœna inveniatur,
 Heig. P. 2. q. 28. n. 27. Coler. P. 1. D. 176. n. 37. Berl. P. 4. Concl. 27. n. 149.
 & Czov. P. 2. q. 56. n. 52. & 56. ubi & præjudicia videtis: Extra
 76. Electoratum verò hoc casu remissâ itidem temporalis relega-
 tionis pœnâ, sponsa ex arbitrio judicis mulctetur. In posteri-
 77. ori autem casu in Electoretu Saxoniz, si quasi adultero deli-
 ctum

⊙(27)⊙

Cum suum condonet & nuptiarum consummationem sponsa
urgeat, itidem tantum carceris obtineat pœna, *vi Constæ
Elect. de Anno 1619. & extra Saxoniam ultra Ecclesiasticam Pœ-
nitentiam & leviolem mulctam non procedatur; Neq; id sine
ratione. Cum enim, per supra notata, veri adulterii pœna in bo. 78.
nozem contracti, imò & contrahendi matrimonij his casibus in
mitiorem convertatur pœnam, cur non idem juris quoque
esse debet in quasi adulterii pœnâ remittendâ ad intercessi-
onem læsi sponsi sponsæq;: Recte enim docet Czov. P. 2. q. 56. 79.
n. 53. non minorem h. c. bonorem esse matrimonij contrahendi, &
non impediendi, quam in adulterio à conjugatis perpetrato
matrimonij contracti, & non dissolvendi.*

Verum quamvis sponsi intercessio tantum quasi adulterægo.
sponsæ proficit, ipsa tamen quasi adultero juveni profutura
est minime, utpote in cujus personâ caussa remissionis, *sa. 81.
vor sc. matrimonij contrahendi cessat, arg. L. 6. §. 2. ff. de jur. pa-
tron. indeque hic ordinariam fustigationis cum perpetuâ 82.
relegatione pœnam subire tenetur. Petr. Theodor. in Coll.
crim. Diss. 6. tb. 2. in fin. Beust. de Spons. P. 1. c. 16. & Czov. P. 2. q. 56.
n. 58. seqq. ubi & præjudicium.* Non dubitamus tamen, si Titia, 83.
antequam quasi ille adulterii convictus sit, cum ipso sponsa-
lia interim contraxerit, illorumque urserit consummationem,
& hoc casu favore matrimonij contrahendi non impediendi pœ-
nam fustigationis cum perpetuâ relegatione in carceris vel
pecuniariam pœnam converti propitio jure posse.

Idem omnino juris est, si offensa persona, commissâ 84.
à sponso vel sponsa quasi adulteriô, moriatur, antequam hi
quasi adulteri delicti perpetrati fuerint convicti. Sicuti enim 85.
tali casu in vero adulterio ordinaria ob præsumptam Conju-
gis intercessionem, per supra dicta, remittitur pœna, ita &
in hoc quasi adulterio idem omnino obtinere debet, cum &
hic præsumatur, si persona offensa delictum scivisset, id al-
teri

D2

teri fuisse condonaturam. *vid. in terminis Czov. P. 2. 9. § 6. n. 63. ubi præjudicium.*

86. An verò ad intercessionem sponsi, ceu partis offensæ, ordinaria etiam remittenda pœna sit sponsæ, alterius Uxoris maritum admittenti, omni carere dubio non videtur, eò
87. quod duplicatum hic committi videatur adulterium, in quo intercessio innocentis partis in Electoratu Saxonix nil operatur.
88. *per supra dicta.* Verum, cum itidem ex supra dictis satis clareat, verum & propriè ita dictum in sponsam haud committi adulterium, non dubitamus asserere, non duntaxat extra Electoratum Saxonix, ubi in duplicato *per supra notata* adulterio ad intercessionem innocentis conjugis mitigandæ pœnæ locus datur, hocque casu pecuniariæ pœnæ locus esse potest, *Cypræus de spons. c. 10. §. 25. n. 11. in fin.* sed & in ipso Electoratu, ut ut crimen hoc simplici adulterio gravius sit, *favore matrimonii*
91. *contrahendi* ordinariam pœnam in relegationis vel carceris pœnam commutari posse, cum in effectu juris talis concubitus pro simplici tantum habeatur adulterio. *Vid. Czov. in terminis n. 76. & 80. ubi varia præjudicia.*
92. Quod & ob paritatem rationis in pœnâ sponso cum alterius uxore concumbente ad intercessionem sponsæ offensæ remittendâ & in perpetuam relegationem convertendâ obtinere statuimus cum *Czov. d. l. n. 82. seqq.*
93. Sed, An etiam adultero marito hoc casu ad intercessionem Uxoris innocentis in Electoratu Saxonix remittenda sit pœna
94. *infra cap. 3.* plenius discutiendum reservamus; Hic binis tantum notantes, cum pro vero duplicato adulterio concubitus mariti cum sponsâ non habeatur, inq; pœnalibus restrictiva juris interpretatio locum obtineat, c. *odia X. de R. I. in 6.* utiq; mitigationem pœnæ & hic locum sibi vindicare. *conf. Czov. P. 2. 9. § 6. n. 87. & 89. ubi varia præjudicia.*
95. Ad RAPTUS crimen quod stupro violento gravius dicitur *Deciano Tr. Crim. L. 8. c. 11. n. 8. Wes. in Parat. ff. Ad L. Jul. de Adult. n. 22.*

n. 22. Finckelt. O. II. 4. n. 7. p. 374. Stryk. ad I. E. Brum. L. 2. c. 13. §. 27.
 p. 721. missō verō & quasi adulterio, jam prolabimur, visuri, an
 & hic quoq; casus mitigandi pœnam ordinariam favore matrimo-
 nii contrahendi occurrat. Notamus autem hîc in antecessum, 96.
 pœnam raptus capitalem esse, tam qvo ad ipsum raptorem,
 quam eos, qui opem huic flagitio dederunt. L. Un. C. de Rapt.
 Virgin. ibiq; Br. & Peretz. §. 8. J. de Publ. jud. ibiq; Stryk. & Hopp.
 Czov. P. 1. q. 40. n. 27. ibiq; all. Dd. Jung. CCC. A. 118. ibiq; Clasen. & Jus
 Lubecense L. 4. T. 7. A. 2. ibiq; Mevius. Unde si quis illicitis amoris 97.
 aut libidinis stimulis nimium indulgens ad impia hæc violen-
 tiæ consilia prorumpat, & raptam carnaliter cognoscat, di-
 ctam capitis incurrit pœnam. Covarruv. in repetit. Clem. si su-
 rios. fol. 278. n. 8. Menoch. de A. l. 2. Cas. 201. n. 20. p. mibi 410.
 & Cas. 360. n. 32. p. m. 486. Czov. d. l. n. 27. in fin. Brunnem. in Ex
 Just. 32. §. 8. Quæ pœna, num raptori remittenda, inq; mitio 98.
 rem commutanda sit, favore matrimonii contrahendi, si rapta
 se raptori nubere velit, non usq; quaq; expeditum est? Certe
 de Jure Civile id negatur per disertum textum L. Un. C. de
 Rapt. Virg. verbis: Nec sit facultas rapta virgini vel vidua vel 99.
 cuilibet mulieri raptorem suum maritum exposcere, sed cui pa-
 rentes voluerint, (excepto raptore) eam legitimo copulent matri-
 monio, quoniam nullò modo nullòque tempore datur à nostrâ Sere-
 nitate licentia eis consentire, qui hostili more in nostrâ Rep. stu-
 dent matrimonia sibi conjungere. Quâ cum dispositione Juris 100
 Civilis etiam congruit Statutum Provinc. Ducatus Wofferbyiani
 verb. Da es sich auch begeben würde/ daß eine Jungfrau
 oder Frau von jemand mit List/ Trug/ oder Hinterführung
 persuasionibus & inductionibus ohne/ oder mit Gewalt/ per
 raptum heimlicher weise weggeführt/ und solches von un-
 sern Ehe-Richtern und Rathen beygebracht würde/ alhdenn
 soll nicht allein zwischen solchen Verlohenen keine Ehe erkennen/
 sondern auch der/ so gehörter massen raptum begangen/ in
 gemeiner Rechte und unsere ernstliche Straffe gefallen sein; Et
 Edictum

(30)

Edictum pœnale Hamburgense de 21. Sept. 1676. verbis: Da-
 fern jemand &c. entführet/ selbe ihm heim-oder öffentlich für
 oder nach der Verkoppelung oder Entführung in oder aus-
 ser der Stadt/ vor ordentl. oder frembden Predigern sich trau-
 en lassen würde/ das solche Handlung/ ob gleich die Partei-
 en sich endlich verknüpfet/ als an sich nichtig/ Kraftlos und
 von keinen würden/ auff Summarisches Anrufen/ so fort da-
 für erkläret/ und für keine Ehe geachtet/ noch gehalten/ sondern
 als zu recht/ und dieser Verordnung nach ungültig/ und unbün-
 dig cassiret/ und das Gelübde vernichtet werden soll. Et pau-
 niopost. Der Entführer keiner Bürgen zugelassen haben/
 sondern zur Haft gebracht/ ordentlich vorgeführet/ und NB.
 ohne Gnade am Leben gestraffet werden. *Hamb. St. N.*

102. P. 4. T. 26. Cum verò de Jure Canonico per c. 9. c. 36. q. 2. c. 6.
 c. 7. X. de raptorib. matrimonium inter raptorem & raptam sub-
 sistat, raptæ consensu raptum præcedente vel subsequente,
 d. d. textib. Paul de Castro in L. Raptores c. de Episc. & Cler. Sanchez
 de matrim. L. 7. D. 12. n. 28. Molina. de J. & J. Diff. 105. n. 9. Rittersb.
 103. de Diff. J. C. & C. L. 1. c. 21. & L. 6. c. 5. §. Quibus adde. ulusque fori
 tam in Saxonîâ, quam extra illam in toto Imperio, nisi ubi lo-
 calibus statutis aliud cautum, Juris Canonici sequatur dispo-
 sitionem, Exc. Stryk. ad Brunn. Jus. Eccl. T. 2. c. 18. §. 27. & 37. Hopp. in
 U. M. ad §. 8. J. de J. Beust. de sponsal. c. 39. Czob. P. 4. C. 30. D. 7. n. 9.
 Sp. 2. qv. 75. n. 68. Farinac. in Pr. Crim. P. 5. q. 145. n. 29. Philip. in U. Pr.
 104. Inst. L. 4. Eccl. q. n. 13. & Finckelt. obs. 216. in Praxi nulli dubita-
 mus asserere, hanc gladii pœnam in favorem matrimonii con-
 trahendi raptori remitti, inque extraordinariam relegationis
 converti posse. Magnif. D. Schilter. Ex. 49. S. 105. ubi præjudic. Mew.
 ad Jus Lub. L. 4. tit. 7. A. 2. n. 3. Finkelt. obs. 114. n. 18. Struv. Juris sp.
 For. L. 3. T. 78. §. 26. Wissenb. v. 2. Disp. 35. th. 6. Illustr. Stryk. ad
 Br. J. E. L. 2. c. 18. verb: Raptori matrimonium Generos. Dn. à
 Rbetz. in Med. Ac ad. D. 5. th. 23. in fin. Exc. Dn. Hopp. in U. M. ad
 §. 8. J. de Publ. jud. & Magnif. Dn. Praeses in notat. ad Lauterbach.
 Tit.

§(1) §

Tit. de R.N. verb. Hoc etiam mutatum. Singulare verò planè 105.
 est. quod Jure Lubecensi hoc casu distinguatur: An rapta ex-
 cesserit annum ætatis decimum sextum, an vero hanc non-
 dum assecuta sit ætatem, ira, ut priori casu favore matrimonij
contrabendi ordinaria gladii pœna in extra ordinariã commu-
 tetur, in posteriori verò casu, non obstante, quod rapta eundem
 sibi copulari possulet, raptor ad capitale supplicium rapiatur.
Vid: Lüb. Stadt-Recht: L. 4. T. 7. art. 2. verb. Nimbt dann der
Entführer sie zur Ehe/ ist sie 16. Jahr alt/ und darüber/ so könn-
en sie nicht an Leib und Leben gestraffet werden/ ist sie aber un-
ter 16. Jahren/ so soll der Thäter mit dem Schwerdt gerichtet
werden. inibiq. Mevius n. 4.

Quid si verò raptâ raptori nubere nolente, alia in ma- 106.
 ritum petat raptorem, an & hoc casu ordinaria gladii
 pœna in extraordinariam favore matrimonij *contrabendi*
 commutanda? Non putamus, quia gladii pœna in bono 107.
rem matrimonij contrabendi non tam facile mutatur in levio-
 rem. *Czov. P. 3. q. 149. n. 59.* (2.) Quia ne in leviori quidem
 stupri violenti crimine ordinaria mitigatur pœna, aliã 108.
 quam vi stupratâ violento stupratori nubere volente. *Mev.*
ad Jus. Lüb. L. 4. T. 7. A. 1. n. 17. in fin. & (3.) Quia alias sub
 velamento matrimonij *contrabendi* facile capitis evitari pœna
 posset & in aliis capitalibus delictis.

Raptui affine est STUPRUM VIOLENTUM cum a
 raptu ad stuprum violentum, ceu minus grave delictum ne- 109
 gativè argumentari liceat, docentibus *Berlich. P. 5. Concl. 41.*
n. 13. Carpz. P. 2. q. 77. n. 68. & Stryk. in not. ad J.E. Brunn. L. 2. c. 18.
S. 17. p. mibi 721.

Hujus verò violenti stupri pœna Jure Civili per L. 1. S.
Qui puero. ff. de Extraord. crimin. L. Mariti. 29 S. ult. ff. Ad. L. Jul. de 120.
Adult. & hodie ubiqve fere est gladius. Const. Crim. Caroli V.
A. 119 verb: So jemand einer unverteumbten Ehefrau/ Wit-
ben/ oder Jungfrau mit Gewalt/ oder wieder thren wille/ nih-
Jungfräulich/ oder Fräuliche Ehre nehme/ derselbe Ubelthä-
ter

- (32)
- ter haff das Leben verwircket / und soll einem Räuber gleich vom Leben zum Tode gebracht werden: *Berlich P. 5. Concl. 41. n. 20. Job. à Sande L. 5. Fris. Dec. Def. 1. Peretz. in C. ad L. Jul. de*
112. *adult. n. 48. Cui convenit Jus Divinum, Deut. 23. vs. 25. Jus Lu-
becense L. 4. Tit. 7. art. 1. inibique Mev. Culmense. P. 2. L. 5. Tit. 10. c.*
113. *ut. nec non Saxonicum L. 3. art. 40. vid. Jus Provinc. & Constit.*
114. *Elect. 30. P. 4. inibique Czov. Def. 3. Ubi id tamen singulare
est, quod quoad paritatem supplicii, violentum stuprum etiam
in meretricem committatur, Landr. L. 3. n. 46. & Const. Elect.
31. P. 4. junctâ Ord. Eccl. Rubr. von Straffe der Unzucht. Czov.*
115. *P. 2. q. 75. n. 6. Richt. Dec. 88. n. 84. & Finckelt. O. 144. n. 13. Quod-
que omne animal, quod tempore violentiæ adfuit, simul
occidatur, in superq; ædificia prædiorum, in quibus mulieres
vel virgines violenter compressæ, ad terram prosternantur.
Landr. L. 3. A. 1. Quod ultimum tamen hodiè in desuetudinem
abuisse cum Colero P. 1. D. 176. n. 102. Berlich. P. 5. Concl. 41. n. 18.*
117. *notat Philipp. in U. Pr. J. L. 4. Eccl. 84. n. 21. Hanc verò gladii
pœnam in favorem matrimonii contrahendi, vi compressâ stu-
patori soluto nubere volente, mitigari in relegationis pœ-
nam, stupratâ stupratorem in exilium secuturâ, unanimi
Ddum calculo comprobatur. Farinas. Op. Cr. L. 5. q. 145. 3. ra-
ptus. n. 97. Czov. P. 2. q. 75. n. 65. & P. 4. C. 30. D. 7. Fin-
kelt. obs. 114. n. 17. Menoch. De A. J. 2. Cas. 2. q. 1. n. 27. Brunn. in
J. E. L. 2. c. 18. §. 27. ibiq; Exc. Stryk. & præjudicia. Neque sine rati-
one. (1.) enim n. 9. hujus capituli vidimus, pœnam gladii in raptu
mitigari in relegationem, si rapta raptorem petat maritum,
cum verò eadem raptæ & vi stupratæ sit ratio, Lessius de J. & J.
L. 4. c. 3. Dub. 9. n. 66. vs. si non abducatur. Stryk. in not. ad Brunn.
J. E. Lib. 2. c. 18. §. 27. p. 711. procedente argumento à raptu ad
stuprum violentum, vid. Stryk. d. l. Czov. P. 4. C. 30. D. 7. n. 7. Ber-
lich. P. 5. Concl. 41. n. 13. utiq; & in stupro violento idem juris e-
rit. (2.) Favendum utiq; est personæ per vim stupratæ, quò per
matrimonium subsequens eò magis compensetur injuria ipsi
illata*

❁ (33) ❁

illata *Illustr: Stryk. in not. ad Brunni: jus Eccl. d. l. quæ ceteroquin*
 difficulter repertura est maritum, sicque stupratore ad sup-
 plicium raptô, duplex incurfura incommodum, sc. (a)^{122.}
 quod per vim stuprum passa & (b) spe futuri matrimonii
 orbata sit. (3.) Accedit, quod ceteroquin ipsi absque culpâ^{125.}
 stupratae, omnis adimeretur via ignominiae purgandæ, quod
 ab omni humanitatis lege alienum videtur, cui sat afflictionis
 adhuc est, quod violento stupratori sociata, per copulam ma-
 trimonialem in perpetuum ipsocum ire exilium teneatur.
Czov. & Finkelt. supra all. loc. jung. Br. in J. E. L. 2. c. 17. §. 17. & in Proc.
Inquisit. c. 9. n. 65. ubi laudat sententiam Caroli Burgundiae Du-
cis, Comitem, qui puellæ rusticæ vim intulerat, post consum-
matum cum rusticana matrimonium, ipsamque ex asse he-
redem scriptam, missò spiculatore truncari jubentis, quò &
sibi, ac læsæ simul fieret latis.

Quod autem diximus, *favore matrimonii contrabendi* stu.^{125.}
 pratori violento gladii remitti pœnam, hoc aliter accipi nolu-
 mus, quam si vim passa ipsi nubere velit, illâ enini nolente,
 vel stupratore legitimam uxorem habente, utut stuprator
 se vel centies ad illam ducendam offerat, gladii tamen pœ-
 nam evitabit minimè. *Mev. ad J. Lub. L. 4. tit. 7. A. 1. n. 7. Czov.*
P. 4. C. 31. D. 8. per tot. ubi & prejudicium. Cessat enim favor ma-^{126.}
 trimonii, si hoc stuprata recuset, ad quod invita compelli ne-
 quit. Illud singulare est, quod jure Lubecensi stuprator in-^{127.}
 vitus stupratam ducere uxorem cogatur. **Lübsch: St. X.**
L. 4. T. 7. A. 1. & Mev. ibidem, n. 16.

An non autem hanc ordinarium gladii pœnam evitabit^{128.}
 violentus stuprator, si per vim compressâ ipsi nubere nolente,
 alia eundem in matrimonium puella petat? Et respondemus
 Neg. (1.) Quia pœnæ ordinariæ remissio in favorem^{129.}
 vi stupratae potissimum introducta est, quò afflictionis habe-
 at solamen, quæ ratio, cum cesset in aliâ puellâ, cessabit & me-
 ritò dispositio. *Vid. Mev. ad Jus Lubec. d. l. n. 17. & all. ab ipso Virgil.*
Pingizer. qu. 8. n. 6. seqq. (2.) quia in delictis capitalibus ægrè^{130.}
 E ordi-

- ordinaria pœna favore matrimonii contrahendi mitigatur.
131. & (3.) quod hâc viâ impunitum facile futurum sit stuprum violentum, non defuturâ forsan, quæ bonam nubendi occasionem ambabus amplexura sit, præprimis si violentus stuprator facultatibus sit instructus. *vid. Generos. Dn. Rbetz. in Med. Acad. Diss. 31. tb. 9.*
132. Stuprum Violentum jam ordine excipit *Stuprum Voluntarium s. Non-Violentum*, cujus pœna, quod Remp. concernit, regulariter in Saxonîâ incarcerationio est, ne quidem ex arbitrio judicis in mulctam convertenda, *Vid. Const. Elect. de 30. Sep. 1609. quæ repetita est 1612. & 1624. Vid: Czob. in Jpr. Eccl. L. 3. Def. 1609. quæ repetita est 1612. & 1624. Vid: Czob. in Jpr. Eccl. L. 3. Def. 1609.*
133. 74. n. II. Extra Saxoniam verò vel incarcerationio vel pecuniaria. *Brunn. in Proc. Inquisit. c. 9. S. 5. S. 50. Farinac. in Pr. Cr. P. 4. T. 16. q. 147. n. 99. Mev. ad Jus Lub. L. 4. Tit. 5. A. 1. n. 28. Hopp. ad S. 4.*
134. J. de P. J. in Us. Pr. Hæc tamen pœna mitigatur, si stuprator à se compressam ducat uxorem *in honorem matrimonij contrahendi*, ita, ut in Saxonîâ carcer ad pauciores dies puta 5. vel 6. restringatur *Mev. d. l. n. 31. & Carpz. d. l. Def. 76. n. 17.* alibi verò levior præstetur mulcta. Cum verò aliquando incarcerationio in fustigationem convertatur. v. gr. Si vilis conditionis homuncio Nobili puellæ stuprum inferat, *Vid. Philipp. in Ll. Pr. J. L. 4. Eccl. 84. n. 18. ibiq; plenâ manu adducti Dd. non dubitandum est,*
- 136 hanc tamen etiam pœnam in *favorem subsequenti matrimonij*, si quidem Nobilis rustico nubere velit, mitigari & in carceris pœnam converti posse: Sed & idem hoc casu obtinere docet
137. *Moller. ad Const. Elect. 27. p. 4.* si rusticus stupratam ducere paratus sit, hâc licet vel ipsi nubere nolente, vel metu Parentum refragante.
- 138 Par ratio est in *Pœnitentiâ Ecclesiasticâ* vulgo *der Kirchen-Buß* / quæ etiam in *favorem matrimonii contrahendi* remittitur, inq; mulctam convertitur, si stuprator stupratam ducere velit: enim matrimonium metu publicæ deprecationis impediatur, sed illâ remissâ, quantocius consummetur, æqvitatibus ac humanitas regulis apprimè convenire videtur,

❁ (37) ❁

detur, pœnitentiam Ecclesiasticam hic remittere, præpri-140.
mis si vita illorum ceteroquin benè antea acta talem remissio-
nem suaserit. *Vid. Czov. in Jurispr. Eccl. L. 3. Def. 88. n. 5. seqq. ubi*
n. 16. præjudicia.

Multò magis verò hæc *publicæ deprecationis* remissio locum 141.
habebit *in personis Desponsatis*, si hæc ante copulam Sacerdota-
lem concubitus anticipaverint: Ut ut enim illorum sententiæ 142.
neutiquam accedere possimus, qui desponsatos ab omni pla-
nè pœnâ absolvunt, eo quod in Dei oculis vi mutæ sponsio-
nis, indeqve descendens validæ obligationis, veri jam tum
conjuges videantur. *Vid. Exc. Müller. in Diss. de Pœnit. Ecclesiast.*
c. 4. n. 79. qui potius non levem inter desponsatos & Conjuges 143.
agnoscimus differentiam, neminemq; diffessurum esse adopi-
namur, anticipationem concubitus, vulgò das *Worspiel*/
Ordinationibus Ecclesiasticis, quæ omnia ordine & decenter
in Ecclesiâ fieri desiderant, bonisq; moribus ac ipsius hone- 144.
statis contrariari regulis, certissimumq; incontinentiæ acin-
ordinatæ libidinis dare argumentum, atqve inde justè metu
pœnitentiæ Ecclesiasticæ arceri desponsatos à festinato con-
cubitu; attamen, quia subsequens matrimonium omnia vi- 145.
tia præcedanea purgat, *c. Tanta x. qui fil. sunt. legit. efficiatque*, ut
fictione JCorû retro nuptiæ jam ante copulæ carnalis accessio-
nem videantur esse consummatæ, omnisq; culpa cenleatur subla-
ta, *favori* id datur *matrimonij contrahendi*, ut remissâ pœniten- 146.
tiâ Ecclesiasticâ, levior pœna pecuniaria dictitetur. *Exc. Dn.*
Müller. in Diss. de Pœn. Eccl. c. 4. n. 76. & in Diss. de Hierologia, Sect.
5. tb. 4. Illustr. Dn. Stryk. Vol. I. Diss. De Jure Sponsi & Sponsæ c. 6.
Czov. in Jpr. Eccl. L. 3. Defin. 88. n. 26. seqq. Hopp. in U. M. ad pr. J. de
Nupt. præprimis si antea acta vita aliud non postulaverit. Müller. 147.
d. Diss. de Pœn. Eccl. c. 4. n. 79. Hopp. d. l. jung. Cypr. de Spons. c. 5. §. 10.
n. 2. & c. 13. §. 54. n. 1. & 2. ubi adjicit: Sponsam tamen h. c. in 148.
pudicitæ deperditæ signum velatam ac vittatam incedere de-
bere, eò, quod clam pudicitiam suam sponso prodiderit.

149. Hæc ita sese habent, si ipse *Sponsus* post contracta *Sponsalia* concubitus anticipaverit: At verò quid juris, si ante *Sponsalia* sponsa ab alio compressa, ac virginatis flore privata, celatâ hæc corruptione, Titio spem matrimonii fecerit? Et quamquam, si velit Titius, eam propitio repudiare jure possit, arg. c. 1. *Matth. v. 19. Nov. Leon. 93. Vid. Stryk. & Hopp. ad pr. de Nupt. Ziegl. ad Lancell. L. 2. Tit. 12. §. 1. Menzer: de Conjug. p. 90. Ungeb. Ex. 1. 9. 8. jung. Ord. Eccl. Megap. Tit. Bau einer eue vor Jungfrau nehme / so vorhin von einem andern geschwängert / cessanteq; licet Veteris testamenti pœnâ, quâ de *vid. Deut. 22. v. 20. & 21. stupratae*, tam ob commissam fornicationem, quam concurrens falsi crimen, dum publicè se pro virgine gessit, suamq; dolosè sponso conditionem celavit, & adulterinam subicere prolem conata fuit falsa ac ementita hæc puella, Pœnitentiæ Ecclesiasticæ pœna, ipsis verò Parentibus scienter ipsam elocantibus carcer vel mulcta jure imponi possit, *Cypræus de Sponsal. c. 13. §. 45. & 46. Gerhard: de Conjug. §. 112. Müller. 153. in Diss. de Muliere pregnante. c. 5. n. 16.* Si tamen Sponsus sponsæ injuriam sibi illatam, tentatâ feliciter à Consistorio reconciliatione, remittere, eidemq; cohabitare velit, favore quoq; contrahendi matrimonij Ecclesiasticorum judiciorum frequentè obtinuit usu, totam hanc pœnam in longè mitiorem converti, *Cypr. d. l. præsertim*, si sponsa à celebratis sponsalibus se modestè gesserit, culpamqve commissam decenter fuerit deprecata.*

Sed quid si sponsus duobus sponsis fidem de matrimonio dederit, posteriorem vero carnaliter cognoverit, anne, etiam hoc casu pœna fustigationis vel relegationis in vilioris conditionis, confiscationisqve in honestis personis Jure Civili, §. 4. *J. de publ. Jud. L. 28. C. Ad L. Jul. de Adult. Berlieb. P. 4. Concl. 28. n. 56. Czov. P. 2. qu. 66. n. 23. & P. 2. q. 67. n. 25. seqq. & in Electoratu Saxonæ nummellarum inclusionis, una cum perpetuâ relegatione ditanda. Exc. Stryk. in Diss. de Jure Sponsi*

⊙ (37) ⊙

ac sponsa. c. 6. n. 28. Czov. d. loc. per ordin. Eccl. Electoral. Tit. von
Ehesachen. Rubr. von Ehe-gelöbniß jung. Joach. à Beuß.
 de sponsal. c. 10. §. Secundo sponsalia. ad intercessionem primæ
 sponsæ innocentis, ipsum recipere volens, mitiganda est? Et ^{157.}
 verius est, Sponsum hoc casu favore matrimonij contrahendi ab
 ordinariâ pœnâ liberari, illamque in pœnam carceris vel ali-
 am arbitrariam, cum jacturâ tamen famæ converti. Vid. Ord.
 Eccl. Elect. Tit. Von Ehesachen. verbis: Und auff den Fall soll
 das verbrechende Theil &c. anrücklich sein und mit Gefäng-
 niß oder sonst willkürlich gestraffet werden. Stryk. in d. Diss. de
 Jure Sponsi & Sponsæ c. 4. n. 3. Berlich. P. 4. Concl. 28. n. 25. Moller. ad
 Const. Sax. 20. P. 4. n. 12. in fin. Neque miraberis famæ tamen de. ^{158.}
 liquium hoc casu sponsum pati, posteriorem sponsam conpri-
 mentem. Enimverò, cum Serenissimus Elector Saxonicus
 sponso in venereos amplexus post celebrata sponsalia alterius
 sceminae ruenti, pœnam fustigationis ob violatam sponsalio-
 rum fidem imponat, Czov. P. 2. q. 5. 6. n. 37. Cypr. de Sponsal. c. 10.
 §. 20. n. 2. hocque nostro casu concubitus cum secundâ sponsâ ^{159.}
 in gravius utique delictum incidat, cum contra leges hic bina
 contrahens sponsalia, gravius fidem sponsaliorum adhuc vi-
 olare videatur, arg. Art. 121. CCG. Beuß. de sponsal. P. c. 15. verb. sed
 propter adulterium eam, que non ignoravit prima sponsalia
 cum illo pœna Adulterii plebendum esse, & in de gravius etiam co- ^{60.}
 erceri potuisset, de fama dispensasse non creditur Elector,
 licet in honorem matrimonij contrahendi de severitate pœnæ
 aliquid remiserit vid. supr. all. ord. Ecclesiast. verb. **anrücklich sein.**

Illud verò non minus ad huc singulare est, quod ^{161.}
 illo casu, quò prior sponsa sponsum adhuc in matrimoni-
 um petit, ut ut secundam carnaliter cognoscendo sponsam
 fidem sponsaliorum tam graviter violaverit, mitigatio pœnæ
 in favorem futuri matrimonii facta, etiam secundæ sponsæ pro-
 fit, pœnâ publicæ numellæ & perpetuæ relegationis in carce-
 rem

E3

- (29)
- rem vel aliam arbitrariam cum famæ jaeturâ convertendâ.
*Ord. Eccl. Elect. i. Tit. von Phesachen Rubr. von Ehegetöb-
 niff. verbis: So wohl auch die andere verlobte Per-
 162. sohn.* Modò tamen haud ignara priorum sponsaliorum
 sui copiam sponso fecerit. *Czov. P. 2. q. 97. n. 46. Stryk. proxime*
 163. *all. loc. n. 30.* Cujus non alia potest dari ratio, quam quod
 aliquo modo ignoscendum videatur ei, quæ spe futuri ma-
 164. trimonii deliquit. *Czov. d. l. n. 50. ubi & præjudicia.* Nec ali-
 ter se res habet, licet prior sponsa sponsum recipere nolit:
 remittitur enim & mitigatur tamen ordinaria publicæ numel-
 læ & perpetuæ relegationis pœna in diuturniorem mutanda
 carcerem, si modo secunda sponsa priorum sponsaliorum
 ignara cum sponso matrimonium per hierologiam consum-
 mare velit. *Rosa in addit. ad Muller Const. Sax. 20. P. 4. n. 11. Ber-
 lich. P. 4. Concl. 28. n. 57. Czov. P. 2. q. 67. n. 55. Stryk. d. Diss. c. 6.*
 165. *n. 32.* Svadet siquidem partim favor matrimonii cum spon-
 sâ ultimâ ineundi, partim etiã ipsius sponsæ, quæ ignara
 priorum sponsaliorum fidem matrimonii dedit, & illius spe,
 corporis usuram sponso concessit, ordinariam hic non
 minus mitigari pœnam, quam ubi ad intercessionem prio-
 ris sponsæ illa mitigabatur, cum non minus huic innocenti,
 quæ priorum sponsaliorum expers spe matrimonii deliquisse
 creditur, injuria illata sit, quam priori. *vid. Czov. d. l. ubi &
 præjudicia.*
 166. Quid, si vero impostoris malitia eò processerit, ut utram-
 167. *que impregnaverit Sponsam?* Et quanquam ob delicti quali-
 tatem, cui ob copulæ carnalis reiterationem aggravans
 quædam accessit circumstantia, severiori pœnâ sponsus di-
 168. gnus sit, *Vid. Excell. Dn. Casp. Matth. Mülleri, Diss. de actu iterato*
passim & Czov. P. 2. q. 67. n. 37. si tamen prior sponsa ipsi hanc
 culpam condonare & sponsalia consummare velit, in bono-
 rem matrimonij contrahendi à numellis liberatus tantum rele-
 gabitur, sponsâ ipsum in exilium secuturâ. *Vid. Joach. Beust.*
 de

✿(29)✿

de sponsal. c. 15. vers. *verum enim verò p. mibi 25. & Cypr. De spon-*
sal. c. 10. §. 20. n. 2. p. mibi 367. qvæ posteriori omninò præse-
 renda, eò qvod ipsi per consensum sponsalitiu ipso concubitu
 consummatum fortius jus qvæsitum sit, qvam sponsæ postea
 riori ex secundis & illegitimis sponsalibus copulâ licet carnali
 consummatis.

Cum verò sæpius post contracta sponsalia sponsus, nul-
 lã honestã impulsus causã, ex levitate vel ex temerariã
 qvãdem malitiã, nonnunquam etiã difficultate pressus
 alimentorum futuræ Uxori præstandorum, sponsam suam
 dederat, non absre erit, in pœnam malitiosi desertoris, ante-
 quam ad ultimum, carnis delictum properemus, inquirere,
 dispicereqve, num & hæc *favore matrimonii contrahendi mi-*
 tigaretur? Et sicuti indubium est, desertam sponsam legit-
 me inffituito percessu desertoriõ, à sponso per sententiam li-
 berari posse, sicuti pronunciatum est Mense Sept. a. c. in
 Consist. Megapolensi, ita non dubitamus, relegationis ad-
 minimum pœnam in desertorem statui posse, si ejus dein
 copia haberi possit. *arg. Ord. Eccl. Sax. sub Tit. von Ehegat-*
ten so einander böflich verlassen / ubi conjugii malitiosẽ
 thori sociam deserenti fustigationis pœna dicitatur, cum
 perpetuã relegatione. Cum enim desertio malitiosa Divinam
 pariter ac Humanam eludat ordinationem, spemqve matri-
 monii, datam turpiter fallat, impium foret hanc impieta-
 tem ac malitiam impunitam relinquere. Mitigari tamen
 hanc relegationis, inqve carcerem mitiorem vel pecuniari-
 am mutari pœnam posse *favore matrimonij consummandi sta-*
 tuimus, si sponsa deserta, remissã sponso culpã, ipso cum ma-
 trimonium consummare cupiat, cum & desertã Conjuge
 marito culpam remittente, pœnæ fustigationis obtineat mi-
 tigatio. *vid. Ord. Eccl. d. verb. Es were dann / Beüß. de spon-*
salibus P. 1. c. 61. verb. hic secundum est. p. m. 84.

Seqvi-

177. Sequitur jam *Fornicationis* crimen, ipso voluntario stupro gravius, à fornicibus s. locis obfcuris, in quibus olim meretrices corpora sua vulgabant, ita dictum. *Vid: Urfin. Diff: De Quæst. Meretric. c. 1. n. 19. usq; ad 24. Quod committitur cum illis, quæ non tantum secundum glossam c. Vidua Dist. 34. plures quam 23000, viros admiserunt, sed quæ turpis acqvæstus causâ passim & sine delectu pluribus pudorem vulgant. L. 43. pr. S. 2. ff. de R. N. Sicuti autem pietatis ac honestatis adversatur Legibus, brutorum adinstar commisceri, ejusque farinae homines rectè ex vicinia expelli possunt, ne bonis scandalo sint, ac corruptioni arg; Nov. 14.*
178. §. 1. *Vid. Diff. Exc. D. Gerdes. de jur. Vicinarum Concl. 10. §. 7. ita jure Lubecensi relegandæ, & redeuntes ad locum, ex quo exesse justæ sunt, publicè ad palum infamem fustigandæ & sub mortis pœnâ bannisandæ sunt; Lubich St. R. P. 4.*
179. *T. 5. A. 5. illo, qui rem cum meretrice habuit, extraordinariam quoque pœnam incurfurô. Czov. Pr. Cr. P. 2. q. 70. n. 43.*
180. *gravioremq; cœrcitionem adhuc merituro, si cum deformi vetulâ concubuerit; Glossa ad c. 4. C. 4. q. 6. Berlich. P. 5. Concl. 39. n. 16. Remitti tamen etiam hanc pœnam & minui favore matrimonij contrabendi, si quis opus misericordiæ exercere & à turpi vitâ retracturus meretricem, eandem sibi matrimonii vinculo copulari cupiat, docet pluribus. Excell. Mev. ad J. Lub. d. l.*
181. An autem hæc pœnæ mitigatio in aliis quoq; delictis capitalibus v. gr. furto, locum sibi vendicet, ut in honorem matrimonii ad petitionem puellæ furi rapturæ, laquei pœna condemnato sit remittenda, apud omnes æqvè expeditum non est: Præterquam enim, quod apud Hispanos, teste *Chasseneo in Consuetud. Burgund. §. 2. Besold. L. 2. Pol. c. 2. §. 3. n. 19. Busio. ad L. 26. §. fin. n. 3. ff. Ex quib. caus. major. id usu obtinuerit, idemqve & de Galliæ moribus testetur.*
- Chasse.*

§(41)

Cassianus l. Tr. Rubr. l. 6. verb. nisi habeat abolitionem n. 98.
 nec desint Jcti, qui *contrahendi matrimonij favorem* eò etiam
 extendunt, quos magno numero allegatos videlicet ap. *Casov. 189.*
P. 2. c. 88. n. 23. & P. l. q. 149. n. 49. veriore tamen illorum arbi-
 tratur esse sententiam, qui ultra casus recensitos in capi-
 talibus delictis favore matrimonii contrahendi mitigationem
 pœnæ mortis non admittunt. (1.) Quia contrariâ admissâ sen-
 tentiâ, via aperta panderetur ad omnis generis delicta illis,
 qui spe impunitatis ac matrimonii cum puellâ se ipsam po-
 stea offerente, vel â criminis socio oblatâ contrahendi, pro-
 vocati deliquerunt, non sine maximo Reipl. detrimento,
 cujus interest, delicta non manere impunita, *L. 51. §. 2. ff. ad L.*
Aquil. L. 95. §. 1. ff. de solus. sed impiis ac malis hominibus pur-
 gari provinciam, ut in quiete permaneat. *L. 13. ff. de Off. Pres.*
L. 2. C. qu. lic. unic. in Jud. se vind. jung. L. 14. C. de pan. c. 33. in f.
E. 23. qu. 4. (2.) Quia vigor disciplinæ publicæ, qui solvi pœ-
 nas vult ob maleficia, *L. 70. §. ult. ff. de Fidej. L. 9. §. 5. ff. de*
Public. & veftig. L. 3. C. de Episc. Aud. non permittit, sub vela-
 mento matrimonii pœnam criminis intermitteri, *arg. L. 27. C.*
ad L. J. de Adult. ibique Brunm. cum potius, teste Seneca, pin-
 qvior victima DEO mactari nequeat, quam homo scelera-
 tus, secundum distichon, quod refert *Zieriz. in Epist. Dedic.*
motis ad C. C. C. premissa:

Pinqvior ulla neqvitur mactari victima Summo,
 Qvam meritis fieri victima sacra DEO.

vid. C. Quali nos. 43. in fin. C. 23. qu. 5. (3.) Quia, si matri-
 monii favori promiscuè tantum daretur, sequeretur, nul-
 lum maleficum uxorum unquam ob capitale delictum
 capite plecti posse, cum contracti matrimonii non dissolvens
 di minor favor esse non possit, quam contrahendi non im-
 pediendi: quod tamen oppidò absurdum: Hinc rectè docet
Illustr. Dr. Rhet. in Medis. Acad. Diss. 31. Th. 9. Vulgi istam errone-
194.

F am

am, omnique destitutam fundamento esse opinio em, quasi ob crimen aliquod ad pœnam ultimi supplicii condemnatum expetere possit puella innocens in matrimonium & hâc ratione à morte liberare. Cui calculum suum injiciunt *Finckelth. obs. 114. p. 847. n. 4. Gomez. Par. Resol. Tom. 3. 13. n. 37. Coler. P. 2. Dec. 238. n. 3. Harpr. ad §. 9. J. de J. N. G. §. 1. n. 28. & Tit. de Obi. qu. ex del. §. 5. n. 92. seqq. inib. allegg. Bocca de Furi. c. 3. n. 31. & de Idiction. c. 5. n. 72.*

196. Nec aliud obtinere remur, etiamsi meretrix sit, quæ ad ultimum supplicium condemnatum in marito petit: Ut utenim h. c. facilius mitigationem pœnæ favore matrimonii contrahendi locum inventuram esse autemet *Francisc. Virius Lib. 1. Comm. Opin. lit. C. verb. condemnatus ad mortem. Suarez in thes. recept. sent. lit. M. n. 135. verb. meretricis matrimonium aliique. eò, quod (1.) meretricem ab erroris semitâ ad frugi vitam revocans, magnum charitatis opus, ad peccatorum remissionem ipsi profuturum facere videatur, & inter opera. X. de spons. gloss. in c. 1. caus. 33. qu. 1. Quodque (2.) ipsi facinoroso ipsâ promeritâ pœnâ gravius aliquid accidat, per individuum meretricis ac levis istiusmodi personæ consortium; Suarez. in Annot. ad Res. Gomez. T. 3. c. 13. n. 37. Harpr. ad §. 9. de J. N. G. §. 1. n. 23. & Czob. P. 2. qu. 88. n. 24. in fin.*

197. Cum tamen in foro judiciali hâc ratione promeritæ subtraheretur maleficus pœnæ citra legis permissionem cum maximo Reip. & partis offensæ præjudicio, meretricis intercessionem ipsi ad mitigationem pœnæ nil prodesse statuimus. *vid. Paris. de Puteo in Tr. de Sindic. fol. 116. Petr. de Bernia in addit. ad Jac. Bustr. in L. Raptores §. 4. C. de Episc. & Cler.*

199. Illud interim largiuntur omnes ferè Jcti: Principem h. c. extra homicidium, *Ud. Brannem. ad L. 27. C. ad L. J. de Adult. in fin.* mortis pœnam condemnato remittere, aut in leviozem mitigare pœnam posse favore matrimonii contrahendi

200. *trahendi*

(43)

trahendi arg. L. 9. §. 11. L. 27. §. 31. ff. de Pen. Vid. Illustr. Dn. Kulpis. in Dissert. Acad. de Jure circa cadavera punitor. cap. 4. §. 4. in fin. Brunnem. d. 1. & in Exerc. Justin. 31. Tit. 28. §. 2. Virgil. Pingu. qu. Sax. §. n. 3. Czov. P. 2. qu. 88. n. 30. ubi praejudicium.

Quo casu non incongruè quaeritur: An non sur à pœ-210. vâ laquei ad intercessionem puella vel meretricis liberatus à promissa fide conjugali postea resilire possit? Et quanquam id videatur affirmandum esse, eò, quod metu mortis compulsus fidem de matrimonio dedisse videatur ad mortem condemnatus, qualis metus impedit matrimonium, illudque ipso jure nullum reddit L. 22. ff. de. R. N. L. 14. C. de Nups. c. 2. x. de b. qu. vi. aut met. caus. c. 5. x. de R. J. c. 14. § 17. x. de spons. Czov. in Jpr. Eccl. L. 2. Def. 17. & Hopp. ad pr. J. de Nups. P. 52. Verior tamen sententia est negativa (1) quia, 203. ille metus non est furi incussus ad sponsalia extorquenda, sed propter prævium delictum Magnif. Stryk. ad. Br. J. Eccl. L. 2. c. 16. §. 2. verb. licet minor sit metus. in. f. (2.) quia consensus 204. damnati ex duobus malis, quod minus est, eligentis, de naturâ inviti & spontanei non tantum participat, sed & vicinior videtur esse illi, quod spontè fit. L. 21. §. 5. ff. qu. met. caus. cons. Diff. D. Baltas. de Nups. c. 3. n. 26.

Coronidis loco natamus: non remittendam capitis pœ-205. nam esse foeminae Carnifici nupturæ: utut enim dubitandiratio 206. i. de defumi posse videatur, quod ex vulgi opinione carnificis sordeat officium Czov. P. 3. qu. 107. n. 58. Besold. in thes. Pract. ub. Schergen. Exc. Dn. Praes. in Dissert. de Inuito, nullo prævio facto obligatorio contractus vel delicti c. 2. n. 48. ib. all. Conrad. Dinner. & Walber. sicque satis puniri videatur pu-207. ella, talem in maritum acceptura, à cujus alia consortio abhorrent, quodque subveniendum sit carnifici, sui parem ob levis notæ maculam sibi adhærentem ægrè inrenturo. Quia tamen ex veriori sententiâ carnificis officii-208.

MM

❁(44)❁

um, utpote ad justitiam tuendam pertinens, nil infamiae ac improbitatis habet, *Match. Bernegger. in Decad. 1. qu. 11.*
209 *ad Taciti Germaniam, & Magnif. Dn. Praeses d. Diff. n. 49. c. 2. in-*
superque sui similem carnifex facile invenire potest, nullam advertimus justam & probabilem causam, quam propter Magistratui hic fas esset, ordinariam mortis poenam mitigare.

210. An verò rectè faciat foemina mortis rea, si oblato à carnifice matrimonio vitam redimere abnuat? docet *Celeberr. D. Beckmann in Linea Mor Doctr. c. 15. §. 3. ad quem brevitatis studio B. L. remitto, à quo simul veniam mihi polliceor, quod tempore exclusus & itineri instanti accinctus casuum enumerationem, in quibus FAVORE MATRIMONII JAM CONTRACTI ordinaria mitigari poena potest, quosque Capiti III. destinaveram, alii occasione ac speciali Dissertationi reservare cogar: Quod aliaque pro ingenii modulo hic dicta pro candore suo meliorem in partem interpretabitur.*

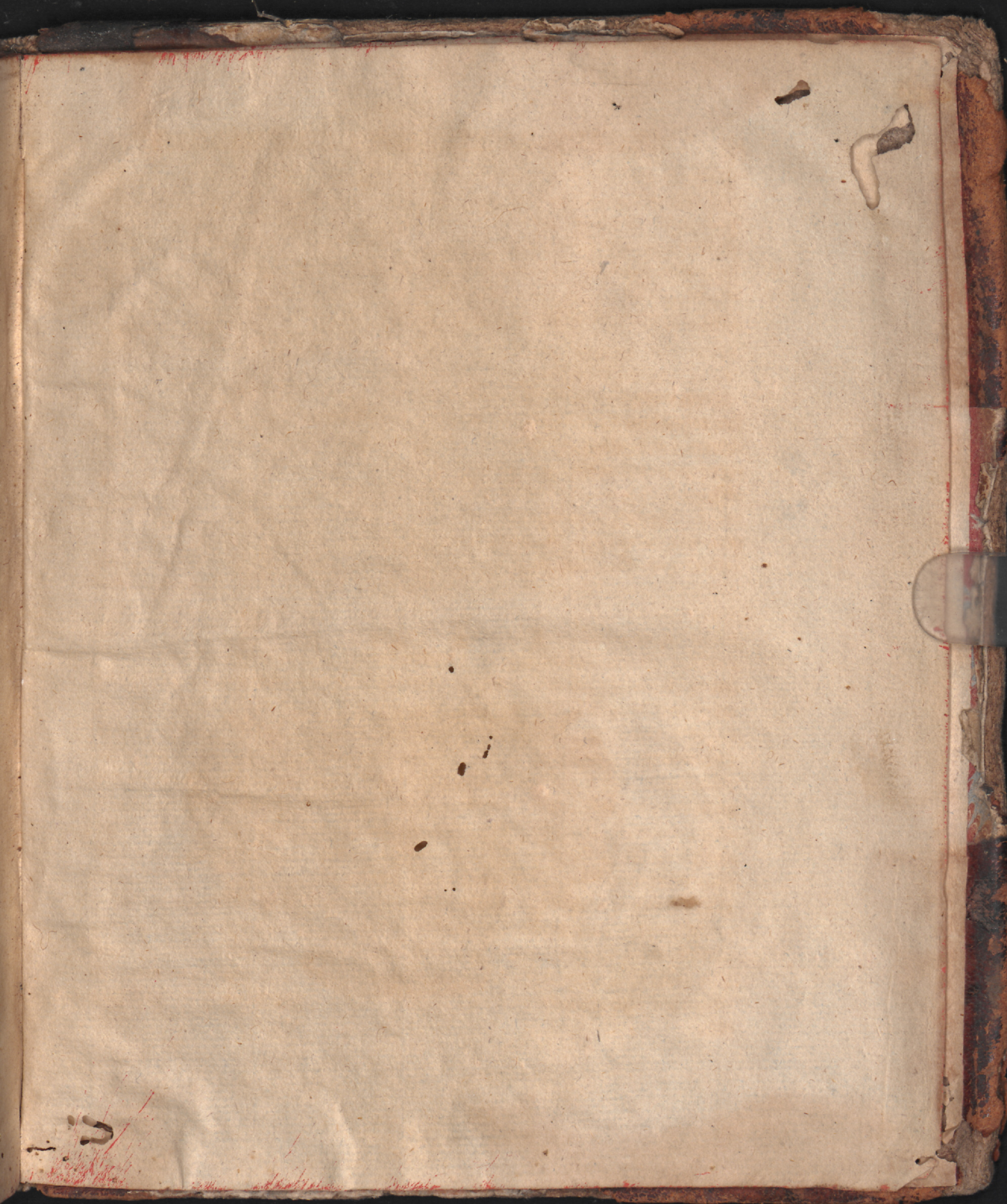
S. D. G.

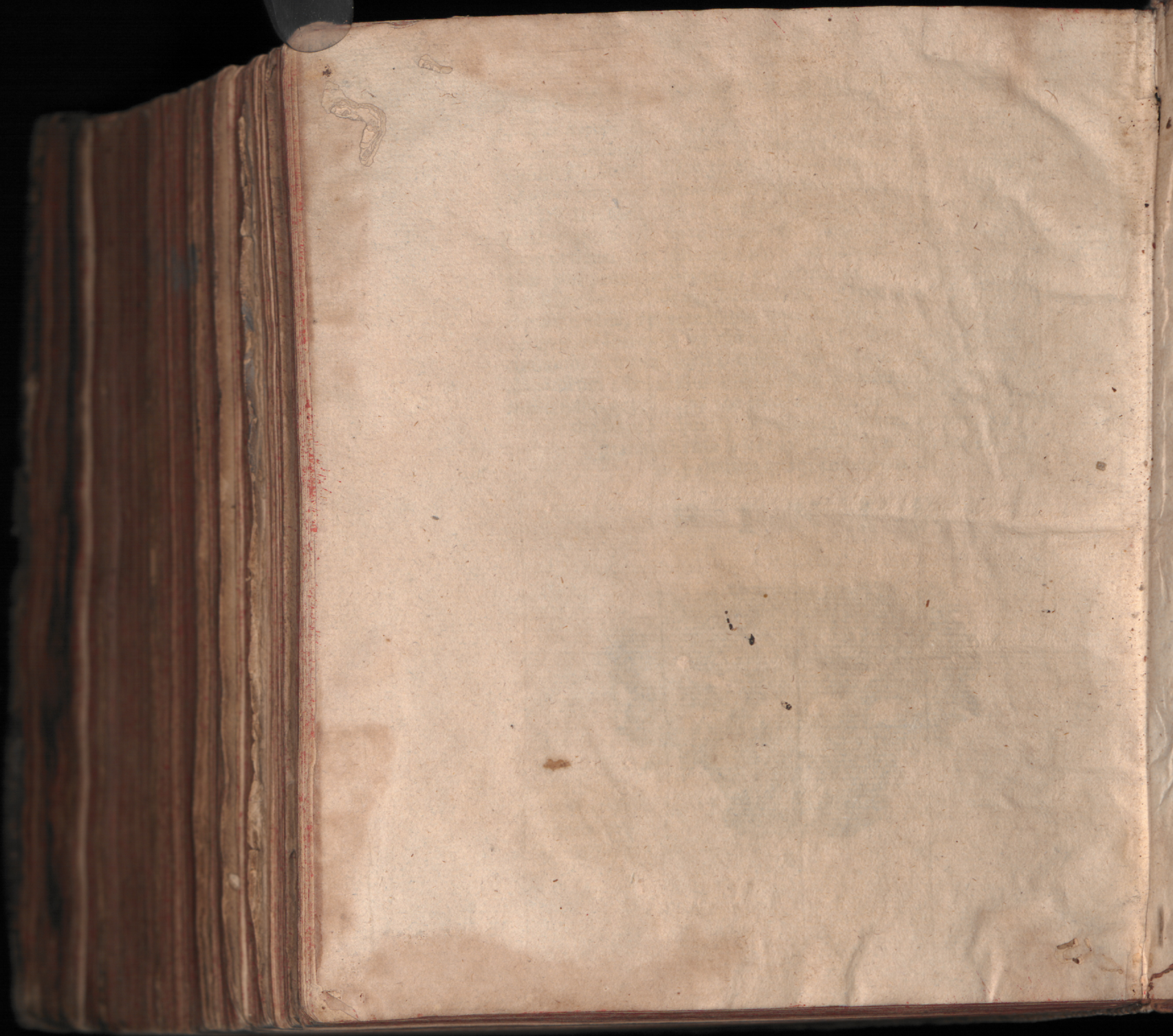
Sic felix cathedram scandis doctissime FECHTI!
Atque impleas Magni ter pia vota Patris!
Gratulor. Hallorum sic perge animare cathedras
Quò tendis. Stabunt ferra parata tibi.

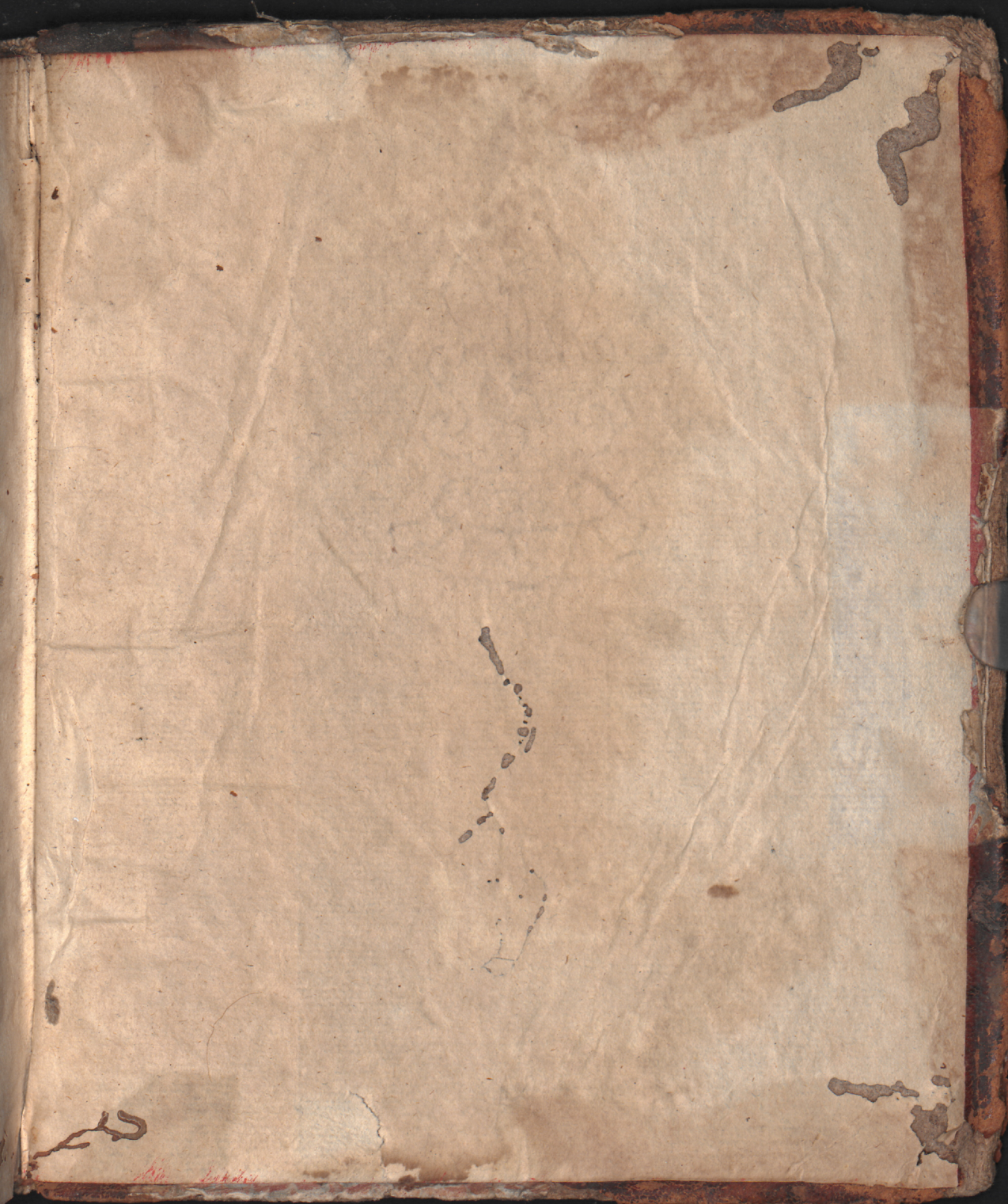
Sic de grege specimine magni Patris optimo Filio gratulatur
JOHANN. NICOLAUS QVISTORPIUS
Theol. Doct. & P. P. Div. Nicolai Pastor.

Quando in Conjugii certamina grata favorem,
FECHTI, moves pergratiosè disputans:
Displicuisse ne quis his, quos mens aequa serenat,
Qui amore digni matrimonio favent.
O minor: hæc nobis dederis praeludia. Maeste!
Umbraticas nunc hæc tecdas dilcute.
Ingenio si non rident hæc cuique Minervæ;
At Jupiter parit cerebro Palladem.

Ita Nobilissimo Dn. Respondenti FECHTIO celeberrimi Parentis
DN. Collegæ sui amantissimi Titulo timo a. plaud.
SAMUEL STARCKIUS. S. S. Theol. D. ejusdemque P. P.

IN SOCIET. GENT. & SOCIET. ARB
ministratio concessa, quamvis dissent, Merckelbac
1. conf. 13. n. 61. & inibi all.

§. 9.

Annumerari quoque potest in Germaniâ
riis publicis VII. Societas Clientelaris, quæ inter P
intercedit, & in Imperio admodum frequens est
Dn. Becman, in pol. par. c. 11. §. 4. Sicut autem hîc P
omnia illa jura concedenda sunt, sine quibus o
auxilio adjuvare non potest, quò etiam jus mi
quando jus apertura pertinet; Dn. Stryk. de ju
c. 1. n. 125. seqq. Dn. Fritsch. in Tr. de iure
seqq. Ita impunis est Clientum erga Protec
si vel etiam quò ad hæc jura pacto sibi prospexerint,
sales inter Protectorem & Clientes usitata, vid. i
vers. c. 7. vel justam non parendi causam habeant,
in se imperium quærere metuant, aut illius mil
oso veniant, ubi jus apertura licite denegabunt. v
jut c. 2. §. 18. Multo magis autem impune inobe
tector sub protectionis pretextu Superioritatem fi
res tribuere, & e. g. actus jurisdictionis exercere,
10. Qu. 2. vel Clientes, (ubi tamen casum summ
Dn. Wildvog. in Diss. De protect. cens. (u. c. fin. n. 10.) c
vol. 1. conf. 12. n. 31. Dn. Lyncker. Decatastris c. 3. §.
& adhærentes non fiant subditi, Klock. conf. 37. n.
dus Protectorium jus superioritatis inferat,
Reichs vogten p. 417. & 489. & ibi. all. Mag. de
& c. 3. n. 401. Böcler. in not. S. R. J. L. 16. c. 3. §. 3. & C
quidem plenariis subditis æquiparentur, in oneri
minationem non teneantur, Dn. Stryk. all. l. n. 134.
tibus in vito Protectore Jus Protectionis excutere lic
dum videtur, si pro Protectione certus census
cum jus Protectori semel ex contractu quæsitur
nequeat: Se. u. vero, si gratuita sit protectio, ub
renunciare utiqve poterunt, cum Protectoris ho
vid. omn. Mantz. Dec. Pal. Qu. 18. n. 5. & 34.

the scale towards document

957.
177
6. Vol.
bitra-
lientes
apud
tentes
eri &
& ali
terr.
n. 17.
entia,
Rever-
r. Re
torem
ntagi-
as. ad-
i Pro-
Clie-
teseb.
xcipit
Klock.
derati
c. tæ-
on deñ
n. 439.
modis
deser-
Clie-
neg an
etur,
uferri
avori
erlit,
S. 10.